П III 34

НОВА ПОШТА

Примерак 16 филера

„НОВА ПОШТА“ излази сваког дана ујутру, осим понедељка и дана иза празника
Редакција и администрација: УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 5/I
Телефон: 39—39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 2,50 пенга, тромесечна: 7,20 пенга

Год. II. | Ујвидек, недеља, 19 јули 1942 | Број 157

НЕМЦИ СУ ЗАУЗЕЛИ ВОРОШИЛОВГРАД

Улога мађарских трупа у борби на Д Дону

Енглези су извршили напад на италијанске положаје јужно од Ел Аламејна

Из главног стана Вође Рајха се саопштава:

Наше оклопне и моторизоване пешадиске дивизије продрле су и даље источно од Донеца, код доњег тока Дона и источно од Ростова. Наше пешадиске дивизије успеле су да заокруже бројне непријатељске трупе и даље продиру према истоку.

Наши борбени авиони ефикасно су нападали непријатеља, који се повлачио дуж доњег тока Дона. Јужно од Дона, с успехом су бомбардовали железничке пруге и железничке станице.

Како смо у последњем извештају већ саопштили, немачка пешадија заузела је на јуриш 17 јула Ворошиловград. Већи део вароши налази се у пламену.

Совјетске нападе уперене против воронешког мостобрана одбили смо уз крваве губитке по нападача.

На средњем сектору фронта, у позадини, борбе око пречишћавања су успешно настављене.

Јужно од језера Иљмен осујетили смо непријатељске нападе. Непријатељске ће локалне продоре смо одбили.

У Египту смо смо непријатељске нападе одбили ии и у току ове акције заробили ни неколико стотина непријатељских их војника. Немачки авиони су обс оборили 13 британских апарата.

На Средоземнсмном Мору једна немачка подморгорница оборила је један британски ки торпедни авион.

У Каналу ЛаЛаманшу немачки авиони потопилили су један британски брод а д друг оштетили.

ЗНАК ЗА УЗБУНУ У ЛОНДОНУ

Цирих, 18 јула. — (БЕ). У Лондону је у петак по подне био знак за узбуну. Један немачки авион појавио се на великој висини изнад енглеске престонице и бацио више бомби. Према вести, бомбе су причиниле само малу штету.

У петак увече у јужноафричком Дурбану био је такође знак за узбуну. За узбуну, која је кратко време трајала, било је озбиљног разлога.

—oooOooo—

БРАЗИЛИЈАНСКИ ВОЈНИ ОБВЕЗНИЦИ КОЈИ ЖИВЕ У ПОРТУГАЛИЈИ ПОЗВАНИ СУ ДА СЕ ВРАТЕ У ДОМОВИНУ

Дио де Жанеиро, 18 јула. — (ДНБ). Бразилијански министар војни позвао је министра спољних послова да учини потребне кораке да се врате из Португалије војни обвезници.

—(●)—

ПОЧЕО ЈЕ САОБРАЋАЈ ИЗМЕЂУ ГРЧКЕ И ТУРСКЕ

Цариград, 18 јула. — (ДНБ). Између Грчке и Турске отпочео је непосредни железнички теретни саобраћај.

Седница Министарског савета

Будапешта, 18 јула. (МТИ) — Чланови владе састали су се у петак по подне на седницу Министарског савета, под претседништвом претседника владе Калаи Миклоша. Министарски савет је решио да се Комесаријат за емиграцију укине и присаједини надлежном одељењу Министарства унутрашњих послова. Министарски савет решио је дужности државног секретара витеза Миклоша Бонцоша, који је управљао пословима овога комесаријата, и заменика владиног комесара Анђала, уз пуно признање за њихову досадању делатност.

Државни секретар, витез Миклош Бонцош, и даље ће водити послове у вези са Мађарима који се враћају из иностранства, , као владин комесар за колонизацију.

На предлог министра занатства Јожефа Варге, Министарски савет је примио пројект наредбе, према којој ће се убудуће за а привидан занатски рад одузимати обрбртнице.

Министар за јавно снабдевање Иштван Лошонци и поднео је предлог о утврђивању нових цена пољопривредних сировина.ла. Министарски савет је одлучио да а по овом питању на седници у уторак донесе мериторну одлуку.

Поред тога, Министарски савет бавио се и многим д другим стварима и седница је завршена тачно у ноћи.

Нарочити дописник агенције Стефани о борбама на Источном фронту

Берлин, 18 јула. — (ДНБ) Поред званичног извештаја немачка врховне команде, полузванични извештаји са фронта много опширније описују поједине догађаје, због тога су по својој интересантности много бољи, него можда они званични. Тако је специјалан дописник агенције Стефани, који се налази на Источном фронту, јуче саопштио следеће:

Немачке трупе на Источном фронту са појачаном брзином прогоне непријатеља и у маси уништавају најбоља совјетска одбрамбена уређења, као да би на тај н начин хтеле да надокнаде онај губитак који су претрпеле прошле године услед раног почетка зиме, што ј је знатно укочило развој ратних операција.

Уовим борбама са Совјети настоје да се користе огромними територијама, а се користе огромним територијама, а ју минама.

О италијанским им трупама дописник агенције Отефани ји јавља, да и италијанске јединице и пуном брзином напредују и појединини родови оружја просто се такмиче не који ће од њих постићи бржи и ве већи успех.

Енглези су одбили захтев индиског Конгреса

Њу Делхи, 18 јула. — (ДНБ). Вице-краљ Индије изјавио је да одбија захтев индиског конгреса. Истовремено је изјавио да Велика Британија неће повући трупе из Индије.

—oo|||oo—

ТРАГАЊЕ ЗА ПАДОБРАНЦИМА КОЈИ СУ СЕ СПУСТИЛИ У БЛИЗИНИ РУЗВЕЛТОВЕ ЛЕТЊЕ РЕЗИДЕНЦИЈЕ

Вашингтон, 18 јула. — (Стефани). Америчка полиција, војска и милиција, опколила је и претресла целу околину Хајд-Парка, где се налази Рузвелтова летња резиденција, како би ухватила 6—7 падобранаца који су се тамо спустили. У целој околини Хајд-парка обустављен је сваки саобраћај и заустављено је свако сумњиво лице.

Према извештају „Њујорк Тајмса“, у 29 држава Сједињених држава извршен је претрес у становима више хиљада људи, на које се сумња да симпатишу са осовинским државама.

—(●)—

ЧЕСИ СУ САКУПИЛИ 100 МИЛИОНА КРУНА ПРИЛОГА ЗА НЕМАЧКИ ЦРВЕНИ КРСТ

Праг, 18 јула. — (ДНБ). На територији Чешко - Моравског Протектората извршено је сакупљање прилога у корист немачког Црвеног крста. Сакупљање је било ванредно успешно, јер је сакупљено 100 милиона чешких круна за немачки Црвени крст.

—oo●oo—

УКАЗУЈУЋИ ПОМОЋ РАМЕНИЦИМА, ИАНО И САМ РАЊЕН, ПОГИНУО ЈЕ ДР. СЕВЕЊИ

Будапешта, 18 јула. (МТИ) — Дирљив пример родољубивог самопожртвовања дао је др. Севењи Тибор, резервни потпоручник, за кога се тек сада испоставило да је био ванредан гинеколог. Др. Севењи је затајио да је лекар и јавио се добровољно на војну службу. Тако је био водник једног одреда против партизана у Украјини.

У последњим борбама против партизана, иано је крварио већ две недеље од ране, није водио рачуна о самом себи, него је помагао своје рањене другове. У теме су дошли они смртоносни митраљески метци који су угасили племенити живот.

На југу од Ел Аламејна Енглези су успели да продру кроз италијанске положаје, али је касније њихов напад одбијен

Рим, 18 јула. — (Стефани). Британци су у петак ујутру почели напад са много тенкова против јужних положаја Ел Аламејна. Ове нападе осовинске трупе су одбиле и запленили 10 тенкова. Даље на југ, надмоћнији Британци продрли су кроз пролазе између положаја, чак су на појединим местима доспели у позадину наших трупа, али је наша пешадија одбила ватру са свих страна и дала јак отпор. Касније су стигла нова осовинска појачања и одбила потпуно енглески напад.

МАЂАРСКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Будапешта, 18 18 јула. — (МТИ). Једанаести ратнитни извештај хонведског генералштаба, објављен данас у подне, е, садржи следеће:

У току прошлшде недеље, у ратним операцијамама хонведске војске није било зв значајнијег догађаја, само је наснастављено планско продирање. У У току продирања у области између Курска и Дона, хонведска војска заробила је 7.000 непријатељских војника, 104 топа, 140 мина, 157 тешких пушака, 87 митраљеза, 1.600 пушака, 6 борних и оклопних аутомобила и многи други ратни материјал.

НОВА ПОШТА

Француско-англосаксонски односи налазе се опет у првом плану интересовања, поглавито због преговора који се воде о интерниираној француској флоти у Александрији. Досада смо добијали о овој ствари само делимичне вести, које нису потпуно осветлиле овај проблем. Сада је претседник француске владе Лавал пред претставницима штампе изнео детаљно развој преговора између Вишија и Вашингтона о горњем питању. Испоставило се да је француска влада почела да се бави судбином француских бродова, интернираних у Александрији, од 26 јуна, када је почела Ромелова офанзива. Као што је познато, Енглези су после француско-немачког примирја, јуна 1940, интернирали француске поморске јединице које су се тада затекле у Александрији, и то бојни брод „Лорен“ од 23.000 тона, крстарице „Турвиј“ „Дикен“ и „Сифрен“ од по 10.000 тона, крстарицу „Дигиеј-Труен“ од 8000 тона, три торпедна ловца и једну подморницу. Према француско-немачком уговору о примирју, Француска се обавезала да неће ниједној другој сили предати своју ратну флоту. Стога је француска влада од почетка Ромелове офанзиве издала упутство команданту француске морнарице у Александрији да покуша, у случају да британска војска евакуише Александрију, да доспе до неког француског пристаништа. Ако буду покушали Енглези да спрече одлазак француској флоти у неко француско пристаниште, онда нека бродови остану под француском заставом у Александрији. О овоме је француска влада потом обавестила и Вашингтон, дајући гарантије да ће сваки француски брод и даље остати у француским рукама.

Немачка и италијанска влада признале су коректно држање Лавала у овој ствари. Међутим, влада у Вашингтону у свом одговору на ноту француске владе предложила је да се француски ратни бродови превезу у неко америчко пристаниште, претећи да ће, у случају да Французи не пристану на овај предлог, Енглези добити потпуно одрешене руке за решење питања. Лавал је нашао да су ови захтеви неприхватљиви, те је у ноти коју је послао 7 јула, рекао да се решење како га предлаже америчка влада противи части Француске, јер се не може довести у склад са поштовањем уговора о примирју. У ноти је даље речено да би уништење француских бродова у александриској луци уродило ванредно тешким последицама. На ово је влада Сједињених држава 11 јула предложила да француски бродови из Александрије крећу Снеп отплове на Мартиник, где би били разоружани. Француска влада је на ово одговорила нотом од 13 јула, одбивши и тај предлог, нагласивши да је право и дужност искључиво француске владе да одбрани бродове, те непромењено захтева да се француски бродови превезу у неку француску луку.

Француска штампа налази се потпуно под утиском измене ових нота. Тако листови Рузвелтове предлоге називају уценом и кажу да је Рузвелт примио на себе огромну одговорност када је препустио Енглезима слободне руке по питању француских ратних бродова у Александрији. „Пти Парисјен“ наводи колико је досада француских ратних бродова упропаштено од стране Англосаксонаца. Према њему, Енглези су запленили француских бродова у укупној тонажи од 650.000 тона, а потопљено је код Дакара и Мадагаскара 100.000 тона француског бродовља. Сједињене државе запленили су 148.000 тона ратног бродовља. Француска трговачка флота изгубила је 723.000 тона после примирја.

Немачка штампа исто тако бави се питањем ратних бродова у Александрији, те каже да Рузвелт сада само понавља своју уцењивачку активност према бившој савезници Енглеске. На званичном месту у Берлину указано је на коректно извршење уговора о примирју од стране Лавала. Притом је у Берлину наглашено да Немачка нема никаквих планова у вези са француским бродовима у Александрији.

О британском становишту по овом питању дато је званично саопштење преко лондонског радиа, у коме је речено: „Британска влада ни под којим условима не допушта да француски ратни бродови, укотљени у Александрији, доспеју у немачке руке.“

ж—ж.

Кроз штампу

Арапски свет и силе Осовине

„Пестер Лојд“, у осврту на посету избеглог министра претседника у Ираку, Али ел Кајланија, Адолфу Хитлеру, подвлачи да се, у току деценија, међу Арапима нагомилало нерасположење према британском царству, што је нарочито долазило до израза у Ираку, полусеверној арапској држави, те пише између осталог:

„Англосаксонске силе, изгледа, полажу нарочиту важност на споразумевање са Египтом, но истовремено оне хоће да по сваку цену спрече да се њихова попустљивост и слабост запази у другим арапским државама. Истина, на Блиском и Средњем Истоку стоје још знатне англосаксонске снаге: према британским подацима у том подручју се налази један милион људи, 4500 тенкова, 6000 авиона, 5000 топова, 50.000 митраљеза и 10.000 разних моторних кола, — али то све тешко да се може употребити против напредујућих трупа Осовине и истовремено да стоји на расположењу и за неочекиване догађаје на Блиском Истоку. И одвише је, дакле, разумљиво кад, западне силе Египат умирују далекосежним уступцима и примамљивањима, с друге стране пак збивања у тој земљи желе да држе у тајности од осталих арапских народа, да би спречили евентуалне реперкусије од непријатних открића.“

„Разговори Адолфа Хитлера са Али ел Кајланијем — вели завршно „Пестер Лојд“ — осветљавају другу страну питања: Арапи већ виде на којој страни могу да нађу истинску и искрену потпору, и где им не постоји опасност да после рата опет буду преварени. И, ма како се Енглези трудили да затаје чињенице, та истина ни у најзабитнијој пустињи Северне Африке не може дуго остати скривена“.

*

„Мађар Немзет“ наводи садржину подужег чланка из италијанског, генералштабу блиског, листа „Команд о“, који даје занимљив приказ непријатељског ратног плана и његове сасвим нове перспективе. „Све досад — пише лист — афричко је копно играло другоразредну улогу, док сада Африка све више иступа као главно ратиште. Најкрупнији доказ да се у Африци спрема „други фронт“, према италијанском листу, је чињеница да ће Велика Британија и Сједињене америчке државе, после вероватног губитка Тихог океана, Аустралије и Индије, покушати да потпуним освојењем прнога дела земље надокнаде себи остале губитке. Према томе, силе Осовине ваља да су спремне да ће непријатељ своја средства и снаге сконцентрисати у Африци и њих отуда што безобзирније напасти. У Африци Велика Британија још увек располаже са тако моћним позицијама које досежу од Александрије до Капа и од Батхерста до Тимбуктуа; с друге стране, Сједињене државе нигде не могу себи сакупити толико упоришта као у Африци, нити толико ратног материјала стоварити као тамо.“

„Узевши све ово у обзир, вели се у талијанском листу, неоспорно је да ће Англосаксонци Африку изабрати за полазну тачку своје борбе против сила Осовине односно нове Европе. К томе долази још и то, да упоредо с тиме полази у источној Европи совјетско-руски напад против Европе. Непријатељ и не таји да ће стварни велики напад против сила Осовине отпочети 1943 године. Совјетска Русија, после својих великих губитака, корак по корак се повлачи и иза Волге ће тек да застане, да се спреми за велики ратни поход који ће да започне 1943. Лако је пронаћи — вели се даље у чланку — да би овај непријатељски план имао следеће резултате: Европа би била плен Совјетске уније, Африка пак Велике Британије и Сједињених држава. Остало би тако међусобно поделили да северна Африка остане Великој Британији док би њен западни део припао Америци.

„Тај план, према констатацији листа „Командо“ — додаје „Мађар Немзет“ — није уперен само против сила Осовине, него против Француске, Португалије и Шпаније. Ипак овај поносни англосаксонски план, који би се, према непријатељском схватању, имао 1943 да оствари, има тај недостатак да не рачуна са непријатељем, и, изгледа, они мисле да силе Осовине и савезници им са скрштеним рукама чекају почетак акције Савезника.“

ПРВА АУДИЈЕНЦИЈА САРАЏОГЛУА КОД ИНЕНИЈА

Берлин, 18 јула. — (ДНБ). Како се из Цариграда јавља, претседник Турске Републике, Исмет Инени, примио је у петак први пут претседника владе, Сарџоглуа, после његовог наименовања. Два државника дуго су разговарала и саветовала се о актуелним политичким питањима.

18—20 ГОДИШТЕ ПОЗВАНО ПОД ЗАСТАВУ У САД

Вашингтон, 18 јула. — (БЕ) На територији Сједињених држава биће позвана под заставу 18—20 годишта.

Дневни лексикон

БАКУ

Баку је првобитно био перзиски град, али је старији него Перзијанци, јер су у њему живели већ пре други народи. Арапи, 972 године, наденули су му име Нефата (одатле назив „нафта“).

Град окружује неких 10.000 петролејских торњева, који из даљине изгледају као огромна изгорела шума. Ови торњеви саграђени су из железа и из дрвета. У целој околини се једва види понеки човек, само пролама тишину потмула тутњава мотора и пумпи. Дневно се око 60.000 тона петролеја испумпа из земље. Из торњева кроз железне цеви тече уље у огромне цистерне. Много стотина хиљада километара спроводних цеви лежи у земљи натопљеној драгоценом петролејском течношћу. Цеви воде у бакуанске прерађиваонице, где један део града, називају „Чорниград“, црни град, пошто су зграде потпуно поцрнеле од уљане паре.

Положај, клима и разнолико становништво чини град веома особеним. Добрим делом, Баку личи на италијанско пристаниште, ако му се приближавамо са стране Касписког језера. Дрвета се не могу видети по целом граду. Тек у понеком парку види се по која особена биљка, али се она мора брижљиво неговати да би се заштитила од пониште ња ваздуха, натопљеног уљем Баку стално окружују облаци дима, пошто у отвореним чистионицама вечито гори ватра. У целој околини града ваздух је страшан, па ипак у овоме црном уљаном паклу живи скоро милион људи, који су поносни на свој „петролејски рај“.

Ноћи су овде необично топле Са сваке терасе чује се песма и прекрасна источњачка музика Куће се граде у перзијанско-турском стилу, стотине мошеја издижу се међу њима.

У околини Бакуа земља показује још непоуздан карактер Обале Касписког језера негде се дижу, негде тону. У језеру појављују се па опет нестају острва, током мало деценија.

На морској обали земљани гас тако силно продире да и вода избацује кључ. Петролејска поља пружају се од града на 60 километара, а оне мочваре где су се вода и уље измешали, већ су исушене. Често и у Касписко језеро смештају торњеве, кроз чије цеви и из дна језерског избијају велике количине уља.

Раније, код појединог бунара радило је по 15—20 људи, док је данас потребна само трећина од тога, услед усавршенијих аутоматских уређаја. Радници само контролишу рад стројева које тера електрика. У рафинеријама запослено је око 100.000 људи.

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

УНАПРЕЂЕЊА

Будапешта, 18 јула. — (МТИ). На предлог Министра просвете унапређен је в. д. директор новосадске Државне препарандије г. **Силађи Јанош** за директора у шестом платежном разреду трећег степена. Исто тако унапређен је у виши платежни разред и директор Средње занатске школе у Новом Саду г. **Феликс Сенткути.**

Већ две недеље у борбама code Дона учествује и ловачки одред чији је командант Заменик Регента

Будапешта, 18 јула. (МТИ). — У вези са најновијим извештајем хонведског генералштаба, са војне стране саопштава се МТИ-у следеће:

„У току испуњења одређених задатака хонведска армија, која се бори на Источном фронту, постигла је циљ, и у завоју Дона освојила велику територију. Тако су овде ослобођене велике тенковске снаге, које се могу на другом месту употребити. У свим борбама учествовали су већ и мађарски тенкови.

„Мађарско ваздухопловство је такође, успешно вршило задатке, праћено нашим ловачким апаратима. Већ две недеље овде се бори и ловачки одред, коме је је командант Заменик Регента.

„Време је било ванвредно повољно, изузев неколико месмесних пљускова, те су га савезничке се снаге и искористиле.

„На територији УкрУкрајине, која се налази окупирана од од мађарских трупа, пре неколико дандана слетео је један совјетски апарат, ат, којим је пилотирао један поручникник Поручник је изјавио да је у совјсовјетским војним круговима низ пораза аза изазвало велико нерасположење, и и он је стога долетео на окупирану тој територију и предао се, јер сматра да да је бесциљна даља борба.“

Немци се налазе 50 километара од доњег тока Дона

Берлин, 18 јула. — (БЕ). У берлинским круговима указују на то да су Немци, тиме што су пресекли железничку пругу за Стаљинград, приближили се на 50 километара доњем току Дона.

Допунски извештај ДНБ-а саопштава да су немачки авиони међу измешаним совјетским трупама, које се налазе у повлачењу, нанели велика пустошења бомбама.

На средњем фронту немачки ловци у петак оборили су 15 непријатељских авиона.

Према „Кориере дела Сера“, Италијанске трупе на јужном делу Источног фронта настављају са напредовањем. Ваздухопловство знатно потпомаже напредовање сувоземних трупа и учествује живо не само у ваздушним борбама, већ и са извиђачким авионима даје важна упутства у ком правцу треба да напредују трупе.

ОБОРЕН ЈЕ НАЈПОПОЗНАТИЈИ ЕНГЛЕСКИ ПИЛИЛОТ

Берлин, 18 јула. а. — (ДНБ). У ваздушној борби из изнад обале Канала један немачки ки ловац оборио је најпознатијег бр британског авијатичара Брнедан-Ф$_1$-Финекена.

ЗА УПАДЉИВУ НОШЊУ У РУМУНИЈИ СЕСЕ КАЖЊАВА УПУЋИВАЊЕМ М У ЛОГОР

Берлин, 18 јула. а. — (ДНБ). Полициски префект г румунске престонице издао је на наредбу, по којој ће се сва она за лица која се по улицама и јавнивним локалима буду појављивала а у упадљивим оделима, бити упућућена у концентрациони логор. Д Другом једном наредбом префект т је забранио играње у јавним лоокалима. Играчи који се не будуу придржавали ове наредбе биће т такође послати у концентрациони л логор.

Поводом годишњице шпанске националне револуције, генерал Франко одржао је значајан говор

Мадрид, 18 јула. — (ДНБ) Поводом шестогодишњице шпанске националне револуције, Шпанска фаланга одржала је свечану седницу у Мадриду под претседништвом поглавара државе генерала Франка. На овој седседници је наговештено да ће се у Шпанији поново успоставити Кортез (Парламент), у коме ће бити заступљени министри, народни саветници и претставници синдиката, универзитета, највиших судова и појединих варошиа. На седници је поглавар државе Франко изјавио да се у шпанском привредном животу може очекивати побољшање. Ако би бољшевизам покушао поново да угрожава Шпанију, у том случају три милиона мушкараца узеће оружје у руке у одбрану државне безбедности. Шпанци, ако устреба, бориће се и данас као и пре шест година.

Најновији извештај о стању жетве и усева

Будапешта, 18 јулаула. (БЕ) У данашњем званичном извезвештају о стању жетве и усева подвлаавлачи се да пшеница у целој земљи ањ нагло зри и да је жетва пшенице, и, изузев планинских крајева, већ у пуном јеку. Ове године невероватно брзо је дошло до зрења пшенице и због тога се морало похитати са жетвом, како зрна не би презрела. Класје је у већини случајева прилично велико, а зрна су се нормално развијала.

Са жетвом ражи почело се у целој земљи, а негда већ и са вршењем и ношењем у амбаре. Класје ражи је прилично велико, а зрна пуна.

Јесењи јечам, изузев планинских крајева, свугде је већ пожњет. Уношење и вршење је у току. Величина класја и зрна је задовољавајућа. Пролећни јечам почео се жњети на многим местима. Величина класја и зрна је задовољавајућа. Уопште узевши, пролећни јечам дао је бољи принос него јесењи.

Зоб на више места жути. Зоб ране сетве, углавном, је добра. Доцнија сетва је ретка, ниска и грудваста.

Кукуруз на већини места много страда од суше. На неким местима већ пушта метлицу. Кукурузу би била потребна издашна киша.

Кромпир је на местима, где није добио довољно кише, толико испржен од сунца, да се већ мора вадити. На дубљем тлу са свежом земљом, добро се и снажно развија. На овим местима кромпир ће, ако благовремено добије кишу, дати добар принос.

Шећерна репа је због суше мало заостала. И њој би била потребна [illegible]

НЕМАЧКА НЕ РЕФЛЕКТИРА НА ИНТЕРНИРАНЕ ФРАНЦУСКЕ БРОДОВЕ

Берлин, 18 јула. — (НШТ) Једна група неутралних новинара упитала је претставника немачког Министарства спољних послова какав став заузима Немачка у вези са спором који је настао између Француске и енглеске владе по питању интернираних француских ратних бродова у Александрији. Претставник Министарства је изјавио да претседник француске владе Лавал сада стварно води преговоре са немачком владом о том питању. Са немачке надлежне стране се саопштава да Немачка не рефлектира на ове француске бродове и не мисли ни на који начин да их употреби.

ЕНГЛЕСКА НЕЋЕ ДА СЕ ОДРЕКНЕ ФРАНЦУСКИХ БРОДОВА У АЛЕКСАНДРИЈИ

Лондон, 18 јула. — (НШТ) Како британска радио станица јавља, у вези са спором насталим о француским бродовима интернираним у луци Александрије, енглеска влада заузела је одлучан став по том питању. Она ни по коју цену неће дозволити да француски бродови, који се данас налазе у Александрији, дођу у немачке руке.

Немачке подморнице напале енглески конвој западно од Гибралтара

Берлин, 18 јула. — (ДНБ) Пре неколико дана немачке подморнице су западно од Гибралтара приметиле већи енглески конвој, праћен разарачима и корветама, који су долазили из Јужне Енглеске. Немци су у подневним часовима приметили конвој и подморнице су одмах прешле н напад. Око поноћи потопљен је први непријатељски брод од 8000 тона, сигурним поготком торпеда, а мало доцније торпедо је погодио један брод за превоз муниције. Овај брод се распао на парампарчад и уз сталне експлозије потпуно је уништен. Поједини делови уништеног брода пали су на једну немачку подморницу, која је испалила торпедо и ову су лакше оштетили.

После потапања ова два брода, остали бродови конвоја, као и њихови пратиоци, лаки бродови, растурили су се у разне правце, покушавајући да се спасу од гониоца. Међутим, немачке подморнице упорно су продужиле да прогоне непријатељске бродове и после вишедневне борбе потопиле су још четири брода. Карактеристично је да јда је посада енглеских разарача и корвеорвета који су пратили конвој, пропуспустила да ишта учини у интересу спа спасавања бродоломника са потопљенљених бродова.

Немачке подморницонице су у америчким водама потопиле иле три тенк-брода, од чега два код ушћашћа Мисисипија.

АКЦИЈА ЧИШЋЕЊЕЊА У БОСНИ

Загреб, 18 јула. а. — (БТ). Загребачки листови ди доносе извештаје о чишћењу у североисточног дела Босне, од од Бањалуке до Приједора, од партртизанских банди. У планини К Козара, после једномесечне борбебе, акције чишћења које је вододила хрватска војска, уз помоћ н немачких оружаних одреда, успеспешно су завршене.

У току акције чи чишћења, више од 3000 партизана на је изгубило живот, а 7000 се пр предало.

ЗРИЊИ (Рекс)

Погранични ловци

Одличан немачки филм

Атила Хербигер и Герда Маурус

РАКОЦИ (Палас)

Комедија среће

Француски филм

Рамон Новаро и Жаклина Делибак

У сали су инсталирани модерни апарати за хлађење дворане

АПОЛО

Планинско сунце

Одличан мађарски филм

Толнаи, Туран, Макаи М., Чортош, Рајнаи, Мали Г.

АТИЛА

Дивља острва и Бели Орао

Филм из дивље џунгле

Клиде Беати

Африка: Значај црног континента у данашњем рату

Привреда Африке није толико важна као њен повољан географски положај

У ствари, овај садањи рат је само у погледу своје снаге дејствовања донео нова оружја, ратног материјала. Нека ратна сретства, која су за време рата 1914-1918, додуше, била испитана, али не и примењивана у борбама, све до данас зараћене стране уопште нису употребљавале. А ван сваке је сумње да и једна и друга зараћена страна располаже са таквим рушилачким сретствима, која по своме дејству сва досадања надмашују.

РАТОВАЊЕ — ШТО МОГУЋЕ ДАЉЕ ОД МАТИЦЕ ЗЕМЉЕ

Употреба тих ратних сретстава у данашњим жестоким и огорченим окршајима између противника скопчана је са великом одговорношћу, пошто сваком нападу у рату следи противнапад. И баш стога, у сврху замене незамењивих економских вредности, зараћене земље су настојавале и настојавају још и данас, да се окршаји, крвави и језиви оружани сукоби приређују што је могућно даље од матице земље, у веома удаљеним земљама.

Најважнији узрок који завађене земље наводи да своја ратишта преносе у далеке, егзотичне крајеве, крије се, поред већ поменутих гледишта, и у питању набавке сировина. Ратна машина се ніуком случају не може водити без употребе довољне количине сировина и стога обе противничке стране упорно и стално настојавају да, задовољавајући своје сопствене потребе у сировинама, у исто време онемогуће то исто код непријатеља. Према томе, борбе које се данас воде на далеким подручјима ван нашег континента, могу да значе не само војну победу, него и стицање власти над важним стратегиским путевима и блага у сировинама.

Где и када ће се водити та одлучна битка, данас се не може још ни приближно знати. Али једно је већ данас сасвим извесно: да је Африка у овом рату почела да игра далеко важнију улогу, него што се то по њеном привредном стању и броју становништва до сада од ње могло очекивати.

И ако је Африка по простору скоро три пута већа од Европе, — овај огроман комплекс земље износи 29 милиона квадратних километара — ипак даје боравиште за свега 41 милион становника.

У ЧЕМУ СЕ КРИЈЕ ЗНАЧАЈ ЦРНОГ КОНТИНЕНТА

Африка обилује у неизмерним количинама сировина, али услед рђавих, примитивних саобраћајних прилика, нездраве и незгодне климе, и изнад свега због велике оскудице у људској радној снази, огроман део ових припредних блага још и данас није искоришћен.

Огромни значај Африке — која је привремено претворена у светско ратиште „број два“ — не крије се толико у њеној привреди, колико у њеном необично повољном географском положају. Њене северне обале, као две руке које грле, обухватају важан морски пут између Гибралтара и Суецког Канала, а то је најкраћи пут који води из разних удаљених колонија у Европу. Ако би северафричка морска обала једног дана потпала под потпуну контролу сила Осовине, у том случају би се све аустралиске и азиске британске колоније са месец дана морске вожње удаљиле од енглеског острва.

РАДИКАЛНА РЕОРГАНИЗАЦИЈА АФРИКЕ — У КОРИСТ ЕВРОПЕ

И ван војних релација, Африка се данас веома често помиње у вези са новом констелацијом у свету. Привредни стручњаци су, наиме, већ раније утврдили да се светски доминантни уплив Европе може обезбедити само путем радикалне економске реорганизације Африке. Овај огроман комплекс земљишта, које Средоземно Море више спаја него одваја од нашег континента, једино је подесно да се Европа у знатној мери и економски и политички еманципује.

Али већ и из овде изведеног јасно произлази, да је Африка данас доспела до новог поглавља своје историје. Даљи развој ситуације, наравно, у првом реду зависи од резултата садање борбе и крајњег резултата рата, али се већ данас са сигурношћу може тврдити, да ће досадашњи епитети „црни“ и „мрачни“, како је Африка називана, ускоро ишчезнути. Тамошњи најновији догађаји већ прилично показују приметан економски развитак, постепено попуштање колонијалних окова, а све су то појаве, које претсказују нове могућности за снажан и огроман економски прогрес афричких народа. Ова земља старе културе постаће можда, већ ускоро нов извор за знатно јачање и развијање културе и цивилизације целокупног човечанства. То ће се, по свој прилици, показати већ првих година после завршеног другог светског рата.

Под претседништвом Великог жупана Бачбодрошке жупаније одржана је јуче у Сомбору прва конференција народних посланика из Бачке

Сомбор, 18 јула. (Телефоном.) — Под претседништвом Великог жупана Бачбодрошке жупаније г. **др. Леа Деака** одржана је данас у Сомбору прва конференција народних посланика из Бачке.

Овој конференцији присуствовали су: **г. др. апатини Фернбах Петер**, велики жупан града Новог Сада, **г. др. Андор Рек**, велики жупан града Суботице, **г. Крамер Ђула**, члан Горњег дома, поджупан Бачбодрошке жупаније витез г. **др. Бајшаи Ерне**, а од народних посланика били су присутни: г. г. **Петар Баги, Иштван Бартол, Јожеф Богнер, Јакоб Брант, Богдан Дунђерски, др. Имре Деак, др. Арпад Фалциоие, Ференц Хам, Лајош Хорват, др. Елемер Корани, др. Иван Нађ, Милан Л. Поповић, др. Ференц Такач, др. Јожеф Тришлер, Лајош Штухлик, Јанош Вамош, Ђула Војнић и др. Гере Вуковић.**

На овој конференцији народних посланика из Бачке узели су сви присутни активног учешћа у дебати по разним политичким, привредним и социјалним питањима која су нарочито актуелна за Бачку и у свим питањима која су била третирана на овој првој конференцији постигнута је пуна сагласност и хармонија у заједничкој жељи да се у Бачкој на свима пољима политичке, привредне и културне делатности постигну што бољи успеси.

После завршене конференције народних посланика из Бачке, г. Милан Л. Поповић се дуже времена задржао на железничкој станици у Сомбору у разговору са својим пријатељима.

Железничке повластице за *Међународни сајам у Будапешти* у августу

Будапешта, 18 јула. — Сајамска канцеларија завршила је експедицију легитимација за попуст од 50% на железницама за посетиоце Сајма. Према томе, почевши од понедеоника и у Новом Саду и његовој околини, моћи ће се купити легитимације које почињу да важе од 12 августа изјутра све до подне последњег дана Сајма; односно са овом легитимацијом може се путовати у Будапешту до 24 августа, а оданде почев од 14 августа у подне, па све до 24 часа 26 августа.

Ове легитимације могу се добити код „Ибуса“ и његових филијала и експозитура, у канцеларијама Вагон-Лиа, путничког бироа „Корвин“, повереника осигуравајућег друштва Фонсијер, код почасних заступника Сајма, обртних комора трговачких удружења, занатлиских корпорација, општинских бележника, новчаних завода итд.

Као што је већ раније јављено влада је, с обзиром на тешке саобраћајне прилике издала само ограничен број железничких повластица, које ће добити у првом реду они, који у претпродаји купе сајамску легитимацију, но најкасније до 31 јула. Сајамске легитимације које после тога рока остану непродате, биће враћене централној канцеларији.

Ради обавештења публике саопштава се и то, да ова легитимација стаје за отстојања од 80 километара до Будапеште 2 пенга, а за дужа отстојања 3.50 пенга и даје право власнику на више посета Сајму, а за време боравка у Будапешти и на бесплатну књижицу купона за разне повластице.

Препоручује се публици да пре поласка на пут резервишу собу у Будапешти. Због тога је уз легитимацију додат и лист за требовање стана, и сви они који овај лист до 1 августа испуњен пошаљу, престонички Уред за промет странаца осигураће стан. За посетиоце у групама станови ће бити резервисани само у том случају ако се то пријави најкасније до 20 јула.

—oo|||oo—

БЕРЛИН ЈЕ ЗАДОВОЉАН СТАВОМ ЛАВАЛА ПО ПИТАЊУ ИНТЕРНИРАНИХ ФРАНЦУСКИХ БРОДОВА У АЛЕКСАНДРИЈИ

Берлин, 18 јула. — (ДНБ) Са званичне немачке стране се саопштава да су у немачким политичким круговима са великим интересовањем примили на знање став француске владе по питању издавања интернираних француских бродова у Александрији Американцима. У Берлину кажу да Лавал најкоректније одржава уговор о примирју. Истовремено указују на то да је још недавно амерички министар спољних послова Кордел Хал нагласио, да се Америка неће мешати у ово питање.

— **Недеља у Саборној цркви.** Пева Хор Саборне цркве под управом Митутина Ружића, професора. Велика јектенија — Тајчевића, Слава — Остојића, Свјати Боже — катедрално, Сугуба јектенија — Добри Христова, За мртве — Христића, За оглашене — Маринковића, Херувика и Јако да Царја — Добри Христова бр. 1, Оца и Сина — Катедрално, Милост мира и даље — Соколова, Тебе појем — Топаловића, Достојно — Станковића, Прозбена јектенија — Гајчевића, Оче наш — сопран соло Нада Мушицки, Један свјат — Тајчевића, Причасно, Помилуј нас Господи — Архангелског, Завршно — Бничког, Буди имја — Тајчевића, На многаја љета Владико — Добри Христова (Литургија 240).

— **За издавање петпарачке литературе биће потребна посебна дозвола министарства.** У најновијем броју Службених новина објављена је министарска наредба по којој се у будуће за издавање криминалних романа и сличне литературе мора тражити и имати посебна дозвола министарства. С једне стране желело се да се ограничи ова врста литературе, која је у последње време добила силнога замаха, а с друге стране да се постигне и штедња у хартији, што је још важније. Према томе, у будуће ко жели да издаје овакве романе, мораће да добије претходну дозволу од министарства за потребну количину хартије на којој ће се штампати овакви романи.

— **У Хрватској православни Срби служиће војску — у радничким четама.** Хрватско министарство домобранства издало је наређење у коме је позвало све православне Србе, без обзира да ли су у току прошле или ове године променули веру, да се у року од 48 сати јаве најближој војној команди ради упућивања на тромесечну вежбу. Ову вежбу они ће одслужити у радничким батаљонима у земљи. Треба да се јаве регрути, који би требали да се регрутују 1941 или 1942 године, као и резервисте који су били на регрутовању 1937, 1938 и 1939 године. Наређење садржи и члан новог војног закона, да онај, који се не одазове у рату позиву војне власти, биће изведен пред ратни преки суд, који може да донесе само двојаку пресуду: ослобађајућу или смртну казну.

— **Црни дан сомборских пиљарица.** Пред судијом појединцем Окружног суда у Сомбору одржано је прекјуче осам расправа против сомборских пиљарица, које су изнад максималне цене продавале воће и поврће. Марија Ђорђа, пиљарица, тужена је да је 14 јула на месној пијаци продавала килограм вишања за 2.80 пенга. И поред тога што вишње уопште нису максимиране, те се претпоставило да се може продавати по произвољној цени, ипак је поступајући судија установио да разлика између произвођачке и продајне цене прелази пристојну зараду, па је окривљену казнио са месец дана затвора и да пресуду држи пола године истакнуту на јавном месту. — Уд. Перса Кунић, пиљарица, исто је продавала вишње за 2.80 пенга па је и она кажњена истом казном. — Уд. Павка Маширевић продала је једну пушлу црног лука за 15 филера и тиме се огрешила о прописе максималних цена па је кажњена са десет дана затвора. — Осим горња три случаја суд је у још пет случајева казнио новчаним казнама пиљаре због набијања цена.

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Већ дуже времена „оперишу“ по становима у Новом Саду лопови-детаљисти, који искоришћују моменат отсутности власника или станара, улазе, бирају и односе све што им се свиди. За такве крађе некада су лопови чекали месецима, да би породица отишла у неку бању, а сада је довољно да неко из куће изиђе у двориште да нахрани пилиће, па када се врати да примети да недостаје одело, новчаник, чарапе, ципеле или нешто слично. Ратна времена охрабрила су и провалнике, који сада својом дрскошћу превазилазе сва очекивања. Тако је г Салачанин Анка, (Пероши ут број 20) изишла из стана у двориште, а када се вратила приметила је да недостају 2 мушка одела, неколико женских свилених хаљина, чарапа и веша, свега у вредности од око 700 пенга. Томе лопову је вероватно требало одело, или се, пак, бавио купопродајом старог одела на црној берзи. Међутим, један друга, који је вероватно имао добро одело, упао је у стан Шенк Вере, Кењек улица број 26, обио на брзину орман и узео новчаник са 2.400 пенга готовог новца. Истовремено са тим крађама, полиција је повела истрагу и по пријави Цуцић Бошка, Хуњади ул. 54, који је осумњично малолетног обућарског шегрта Ц. М. да му је скинуо гуме са бицикла и да их је продао Бартуш Ференцу, домару, II Ракоци Ференц улица број 56, за 18 пенга. По свима овим провалама и по пријави полиција води истрагу.

— **40 годишњица биоскопа у Суботици навршиће** се 2 августа ове године. Тога дана 1902 године приказани су први филмови у првом суботичком биоскопу. Биоскоп је био смештен на Сењаку, на крају Сомборског пута, под шатором. Између циркуса и биоскопа у то време није било много разлике. На програму прве претставе било је 11 тачака. Претстава је трајала само један час са 10 одмора. Ипак улазница је била од 30—80 филера. Овдашњи биоскопи ове године прославиће 40-годишњицу првог биоскопа у Суботици.

— **У Будапешти има 172.328 индустриских радника и радница.** Према најновијим подацима статистичког известитеља у разним индустријама у Будапешти упослено је 172.328 лица, а од тога једна трећина су жене. У индустрији упослено је 19.393 чиновника, од тога 5.738 жена. Малолетних радника у индустрији има 400, и они су упослени највише у индустрији хартије.

— **Ратоборни путник.** У Ракопчаби, ушао је 24-годишњи радник Ференц Линтнер у воз који је одлазио према Будапешти. Кад је кондуктер заискао карту, испоставило се да је овај путник уопште нема. Али није хтео ни да накнадно плати карту, него је чак почео да прети кондуктеру. По доласку у Престоницу, он је предведен железничком инспектору Кралу, који га је позвао на одговорност. Радник на то одједном извуче нож и убоде инспектора неколико пута у трбух, те се овај сруши онесвешћен, и у озбиљном стању пренесен је у болницу. Линднер је ухапшен.

= **Повишена потрошња пива у Хрватској.** Капацитет хрватских пивара, који износи 700.000 хектолитара, у лето 1941 није био довољан за покривање повишене потрошње. И ове године показује се оскудица у пиву, што се своди, највећим делом, на високе цене вину, пошто вино као масовно пиће данас више не конкурише пиву.

— **Николи Танурџићу заплењено робе номиналне вредности 300.000 пенга.** Министарски стручњаци, који се већ дуже времена налазе у Новом Саду, где прегледају књиге и трговачку кореспонденцију осумњичених трговаца по Закону о сузбијању скупоће, утврдили су да је овдашњи трговац Никола Танурџић, који се решењем Кривичног сената налази већ дуже времена у истражном затвору, извршио низ преступа по Закону о сузбијању скупоће. У вези са досадашњом истрагом, којом приликом су откривене неке његове малверзације са робом на којој је он зарађивао 20 до 700%, заплењен му је сав робни лагер у вредности од око 300.000 пенга. Министарски стручњаци и даље врше преглед књига и трговачке кореспонденције.

— **У Хрватској се уводе приватни телеграфски апарати.** Како загребачки листови јављају, ових дана почели су да се монтирају у разним хрватским варошима приватни телеграфски апарати, помоћу којих странка може из своје канцеларије да непосредно шаље и прима телеграме. Ове апарате монтира позната немачка фабрика „Сименс“. Прве овакве апарате добиће поред Загреба, Осијек, Земун, Бања Лука и Сарајево.

— **Нови адвокат** преселио своју адвокатску канцеларију из Мађарске. Др. Дани Пал, адвокат, Др. Бардоши ул. 21, телефон 41—11. 1111

— **„Човек змија“ побегао из полициског затвора.** Пре извесног времена полиција у Будапешти на железничкој станици ухапсила је Гор Пала, пекарског помоћника и Нађ Ференца, циркуског артисту, који су извршили више похара у Кечкемету у вредности од неколико хиљада пенга. Ради вођења истраге, они су били затворени у тамошњој полицији под строгим надзором. Међутим, Нађ, који је у артистичком свету зват „човек змија“, на вешт начин и поред строгог надзора, успео је да умакне из затвора, па се сада на све стране за њим трага.

— **Као управљачи и ложачи парних машина могу у будуће бити упослени само они који су положили испит.** Градоначелник г. др. Нађ Миклош издао је наредбу којом упозорује све имаоце парних машина и парних котлова, да у смислу постојећих министарских наредаба руководаоци, односно ложачи парних машина могу бити само лица која имају прописане испите. Против оних који се не придржавају ове наредбе биће поведен поступак.

— **Један пребегли робијаш из Сремске Митровице ухваћен у Паланци.** У атару општине паланачке једна стража за чување жита на челу са Николом Шафхаузером, штрикером, пронашла је у кукурузу близу Багренаре једног непознатог човека старог око 40 година. На питање ко је и одакле је, он је изјавио да је побегао из казненог затвора у Сремској Митровици, где су пре извесног времена партизани провалили и пустили на слободу све кажњенике. Њих неколицина успели су том приликом да се докопају Дунава и пребаце преко.

= **Нове цене житарица у Румунији.** За нове жетвене производе у Румунији установљене су следеће максималне цене: пшеница 2200 леја (око 100 пенга) за 100 кг., раж 1600, зоб 1500 и јечам 1400 леја. Ове цене, у поређењу са прошлогодишњим, значе повишење, али су у складу са новим ценама разних других производа индустриског карактера.

— **Кратке вести сти из Бачког Градишта.** Општинскинско поглаварство забранило је пашуашу за овце по ливадама и угарнирницама. — Општинско поглавајаварство моли поседнике да дадуаду добровољне прилоге за дечије ије обданиште у селу. Прилоге приприма општински економ Петар ТакТакач. — Угојена стока која премашмаша 450 килограма, треба хитно до да се пријави у Општинској кући ћи у соби бр. 9. — За време последњедње недељне пијаце органи за јав јавно снабдевање, запленили су већувећу количину црна лука и патлиџлиџана од продаваца из провинцинције, који су покушали да своју ју робу продају изнад максималне лне цене. Општина је заплењено повповрће продала по максималној цени ени на пијаци.

— **Рибе до косткостију изјеле дављеника.** Из Печа сча се јавља: У близини села Алшосеиосентмартон, избацила је Драва леш леш једног дављеника. Приликом ом секције утврђено је да је леш леш непознатог човека био четири ри недеље у води и зато време су су га рибе до костију изјеле. У њ ј његовом капуту нађен је новчаникник са три пенга.

— **Револверска ска улична хајка у Коложвару.** Како ко „Регели Мађарорсаг“ јавља из Из Коложвара, Кароль Мори, више ше пута кажњавани лопов, побепобегао је за време рада на пољу исп испред свог чувара. Стражар је пе пошао у потеру за њим и кад су су се нашли у главној улици, ои, он је почео да пуца из револвервера у ваздух, како би заплашио бегубегунца. У томе је успео, јер се МоМор зауставио и предао.

— **Цене станоанова у Енглеској учетворострученеене.** Како лондонски дописник и шведског листа „Социјал Демокрократен“ јавља, у Енглеској су стастанови од почетка рата до данас ас поскупили за више од 300 од сто. Питање скупоће станова покпокренуто је сада и у Доњем дому.му. У Лондону се, на пример, за јед једну намештену собу месечно плаћлаћа, данас 3—400 шилинга.

— **За которне не пијанице уводи се у Хрватској ој „црна књига“.** Из Загреба се ја: јавља: У многим хрватским варопрошима уведене су тзв. „црне књиге“ге“, у које се уводе имена оних лк лица које су власти због пијанствства у више махова кажњавале. У. У Травнику, на пример, преко ко великог радио звучника на главглавном тргу сваког дана у подне обј објављују се имена пијаница завезаведених тог дана у „црну књигу“. у“.

— **У Шпанији ји температура износи у хладу 51 51 степен.** У Севиљи и у другим гм градовима Шпаније већ два данаана влада незапамћена жега, која јеа је у неким местима достигла 51 L1 Целзијев степен. Због овакве јак јаке врућине све предвиђене литијитије су одложене.

— **У Босни се се изграђује нова железничка прупруга.** Јављају из Бања Луке да ће ће се између Окућана и Бања Лукпуке, изградити нова железничка пр пруга, која ће дотицати Добој. ј. Пруга пролази кроз крајеве где де местимично није још крочила ла људска нога. Исто тако повезаезаће се далматински град Сењ са са Плитвичким Језерима. Влада је је пројектовала и регулацију и б багерисање Саве, дуж целог њеноиног тока у Хрватској. Предвиђенен је у ту сврху кредит од 50 мимилиона куна.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

= **Међусобна измена семена за сетву у Мађарској.** Министарство пољопривреде саопштава: На основу овогодишње наредбе о жетви, пољопривредник сме задржати себи после вршидбе по кат. јутру 120 кг. семена од пшенице, 110 кг. од ражи или јечма, и 80 кг. од зоби, за наредну сетву. Наредбом се дозвољава и то, ад онај пољопривредник који нема довољно семена за сетву од неке врсте која му треба, може код то, да онај пољопривредник који не измени. Министарство скреће пажњу пољопривредницима да сада већ набаве један од другог подесно семе за усев у наредној сезони.

= **Извоз мађарског воћа и поврћа у Рајх.** Експорт мађарског воћа и поврћа у Немачку отпочео је. Првенствено се извозе трешње и вишње. Од поврћа, нарочито се извози велика количина краставаца, који је у мађарској ове године дао добар род. Извоз пасуља биће нешто мањи но лане, пошто ће мађарске фабрике конзерва овогодишњи род већином прерадити за властиту употребу.

= **Унапређење производње племенитог стоног грожђа у Мађарској.** Према одлуци министарства пољопривреде, култивисање племенитих врста грожђа и даље ће се унапређивати; израђен је већ план којим се одређују сорте које су најподесније за земљишне и климатске прилике у појединим винородним подручјима.

= **Заплена бакарних предмета у Хрватској.** Према наређењу владе у Загребу, сва црквена звона из бакра, месинга и бронзе, као и сви предмети од тих метала, заплењују се. Трговци, као и сва приватна лица која имају такве предмете морају их одмах пријавити на надлежном месту. Бакар ће се употребити за израду бакарне галице (плавог камена).

= **Целулоза од дунавског рогоза.** Румунска влада одобрила је план за уновчавање дунавског рогоза — трске — од стране једног немачко-румунског друштва које се бави израђивањем целулозе. Пошто су проучавања и техничке припреме у дунавској делти докончане, сада се спроводе огледи у лабораторији.

= **Ограничење у производњи спиритуоза у Бугарској.** Власти у Бугарској забраниле су печење ракије из пољопривредних производа, кромпира, шећерне репе, грожђанца (сува грожђа) и сушена воћа.

= **400 милиона куна за друмове у Хрватској.** Прва рата од 400 милиона куна, десетина кредита од 4 милијарде одређене за градњу друмова у Хрватској, употребиће се на изграђивање 22 отсека на путу Загреб—Земун, Загреб—Рогатец, Сесвете—Вараждин, Загреб—Приморје и Окучани—Бања Лука. Од предвиђених 1990 км. нових друмова досад је довршено 170 км.

✶

KERESKEDELMI ÉS IPARBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ТРГОВАЧКА И ОБРТНА БАНКА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО, УЈВИДЕК

Главна скупштина завода одржана 13 фебруара 1942 године, одлучила је да своје деонице у динарској вредности замени деоницама које гласе на пенгове и да за сваких 10 комада деоница од по 100 динара, издаје својим деничарима једну деоницу од 100 пенгова номиналне вредности. Замена почиње 20 јула ове године.

Скрећемо пажњу наших поштованих деничара на то, да своја деничарска права могу вршити само на основу нових деоница које гласе на пенгове. Према томе г. г. деничари нека изволе што пре поднети своје деонице заједно са још недоспелим купонима ради замене, благајни завода.

Оним нашим поштованим деничарима, који држе своје деонице код нас у пологу, доставићемо писмени извештај о извршеној замени. 1118

ДРАГИЦА СТОЈАНОВ:

Како сам постала -- новинар

Јелену су пустили у собу главног уредника.

*

— Господине уредниче, силно бих желела да моја прича буде штампана! Ваш лист због тога неће изгубити ништа од своје популарности, а уверавам вас да је добра. Има у њој извесног смисла а и идеја је добра.

Човек, у овом случају уредник, са уздахом досаде пружи руку и узе рукопис. Колико је таквих ствари пролазило кроз његове руке и мозак, док би одабрао оно што ваља.

— Добро, госпођице, обећавам да ћу је још вечерас прочитати, те ако је прича збиља добра, биће одмах и штампана.

Она је тргла рукопис.

— О не, тада знам шта ће бити! Остаће заборављена у вашој фијоци. Тако је пре четири године пропала моја прва љубав. Он је отпутовао, а ја сам данима чекала његово писмо, које је случајно примио мој отац и носио га читаве три недеље заборављено у унутрашњем џепу капута. Када се сетио да ми га да, ја сам већ имала другог дечка. Тако је било и са молбом у једном надлештву. Прогутало је дно једне од многобројних фијока. Обилазила сам све собе под свим могућим бројевима, враћали би ме и одређивали други дан. Када сам почела да трагам за молбом имала сам сасвим нове спортске ципеле, а кад је ствар приведена крају, морала сам метнути друге штикле и врхове. Него ево, ја ћу вам прочитати причу, а уверена сам да ће вас већ први редови заинтересовати.

Он је хтео нешто да рекне у одбрану, али она је већ почела...

— Наша љубав била је љубав према књизи...

— Пардон, ви сте још ученица?

— Ох, ученица! Не, ја сам читав роман. Ја сам разведена жена и имала бих већ ћерку од две године, која би ми, касније, могла бити другарица, и старог мужа.

— Шта вам је био муж?

— Мој муж је био санитетски мајор. Носио је наочаре минус шест и све болеснике сматрао је за забушанте и давао им рицинус. Сви моји рођаци и пријатељи сматрали су да сам удајом направила каријеру, као да на свету није било хиљаде и хиљаде мајора од четрдесет година са цвикером на носу! Венчала сам се у путничком костиму и имала нове чарапе од чисте свиле. У тим истим чарапама сам се и развела. То није никакав рекорд за дужину трајања брака, већ добра реклама за издржљивост чарапа.

— Читајте даље.

— Ох, да, моја прича! Ја то није уопште важно...

— Добро, па шта онда заправо тражите госпођо?!

— Нисам госпођа, ја сам вас слагала. Све оно о мужу само сам измислила. Дошла сам да тражим запослење. Желела бих да добијем место.

— Па зашто сте измислили све ово?

— Сматрала сам, ако будем ћутала, мој рукопис би био примљен у фијоку, затим у корпу за хартију, а за место би ме одбили најучтивијим речима.

— Па то може да се деси и овако.

— Штета, а тако сам желела баш ту да радим. За мене је новинарски позив нешто најлепше. Одувек сам желела да будем новинар. Ту би видела шта треба да зна један новинар.

— Да ли пишете на машини?

— О да! Завршила сам дактилографски и стенографски курс, и осим потребних квалификација имам још и жарку жељу да радим.

— Шта мислите госпођице, какав треба да је новинар?

— Мора да је брбљив, окретан, да има духа и маште, да има оштру моћ запажања, смисла за естетику и да све што види, опише непромењено, али фино формирано и сликовито.

— Врло добро. А сад да видимо како пишете. Ено онде је машина! Ја ћу вам издиктирати неколико реченица.

Она је радосно и живо пришла малом сточићу, села и брзо ставила хартију. Он ју је посматрао, а затим почео да диктира.

— Госпођице, много ми се свиђа ваша одлучност. Увели сте да ме заинтересујете. Да ли бисте хтели да заједно изађемо негде после подне?

Она је дигла главу, забацила коврџе своје црне косе и смешећи се одмах одговорила:

— Врло радо!

После неколико дана Јелена је телефонирала својој пријатељици:

— Халo Мила, добила сам намештење а осим тога позивам те на моју веридбу, која ће бити у недељу.

Чувена Ада Кале постаће опет „Ничије Острво“

Шездесет разочараних турских породица, цело становништво острва, сели се у своју домовину

Као што јављају румунски листови, Турци који живе на »Ничијем Острву«, спремају се, у своме јаду и очајању, да напусте Ада Кале — румунско острвце на Дунаву код Оршаве — и да се преселе у Турску. Молба, коју је потписало 60 породица — цело становништво острва — већ је и предана турском посланству у Букурешту и за кратко време Ада Кале ће постати право »Ничије Острво« Јованјево...

Шта је изазвало незадовољство ових становника? Та, они су уживали лепе повластице, међу осталим били су ослобођени и од војне службе... Ада Кале има своју занимљиву историју.

ДЕОНИЧАРИ — БЕЗ ДЕОНИЦА

Својевремено — пре тридесетак година — цар Фрања Јосиф, док је острво било под Аустро-Угарском, дао је привилегије Турцима који су онде живели: они су могли да саде дуван, да фабрикују цигарете а посетиоци су могли да без царине понесу на острву купљене извесне мале окличне кафе, шећера, рахатлука, шербета и друге предмете.

Године 1931, румунски краљ Карол потврдио је ове привилегије, и баш то је потопало гроб тамошњим Турцима. А ево како. Одмах после ове потврде, основано је на острву деничарско друштво »Мусулманија«, чији је претседник био Турчин Али Кадри, који је и извојевао ове привилегије, а деничари су — бар на хартији — били Турци овог острва, укупно шездесетједна породица.

Рад је отпочео, и у творницама »Мусулманије« запослени верници радили су дању и ноћу. Дабоме, и женске Али, свега уз дневницу од 20—25 леја (ни пуна 1 пенга!). Огорчени због овако ниске наплате, они су дошли пред Али Кадрију и почели да се интересују за своје дивиденде, као што им је обећано, но претседник им је једноставно одговорио да „дивиденде нема“, напто су се сви Алије, Хусеини, Мехмеди, Бахрије итд. вратили своме послу, као да ништа није ни било, и наставили сећи дуван, правити цигарете, точити шербет, а кад је погдекоји гост стигао на острво, њега су и послуживали.

»ПОМОЗИ СЕ САМ, ПА ЋЕ ТИ И АЛАХ ПОМОЋИ...«

Међутим... »Помози се сам па ће ти и Алах помоћи« помислили су адакалеански »деничари без деница«, па одлучише да своје зараде сами повећају тиме што ће да »опорезују« госте на један оригиналан начин. Наиме, када су се поједини гости, богато снабдевени, удаљивали са острва, Турци, који су им помагали при укрцавању, додирнувши десницом своја чела, упућивали су их на финансе који су — по договору — чекали на другој страни обале. Кад су се гости, не слутећи ништа, превезли чамцем, финанси су их лепо дочекали и учтиво им — повадили, из свију џепова, на острву купљену робу, те је запленили као неоцарињену. Око поноћи, Турци би се превезли да »обрачунају зараду«, јер је њима, као потказивачима »прокрпумчарене робе« припадало 30 процената.

ЧАША ЖУЧИ ОЕ ПРЕСИПА...

Дабоме, ова мајсторија није могла трајати вечито. Туристима и другим путницима на Ада Калеу се, дабоме, досадило да по скупе новце купују робу коју ће им после да узму натраг, те су гости били све ређи, а тиме и слабији приходи „деничара“...

Тако је само Али Кадри живео на острву као буљег у лоју, сазидао је себи прекрасну белу вилу, а несуђени неоничари и даље су дриндили и живели у својим страћарама. Али, најзад им је коначно дотужило, па одоше поново пред Али Кадрију, и рекоше му, да кад већ нема ништа од њихова деничког удела, а оно бар нека им допусти да продаду скупоцени молитвени ћилим који је поклонио велики султан Абдул Хамид, а за који је недавно понудио 3 милиона леја (око 100.000 пенга) један богати букурештански бојар.

Али Кадри се на то развика:

— Шта? Продати дар за свечани бајрам? Јесте ли ви луди?

Бадава су му они говорили да би од те продаје могли да исхране и окрепе своју јадну, слабачку и гладну децу, — Али Кадри није хтео о томе ни да чује.

Тако се препунила чаша жучи, и легендарно острво спремају се да напусте, чим стигне одобрење, шездесет породица турских, па ће на њему остати сам, као на правом Ничијем Острву, немилосрдни Али Кадри. Дабоме, кад се све становништво исели, нестаће и концесије, те је пропала и »Мусулманија д. д.«, а с њоме и цела романтика...

ОБАВЕШТЕЊА

о разним запаљивим средствима непријатеља и одбране од њих

У последње време много се пише о разним запаљивим сретствима, која се употребљују у ј ту у циљу изазивања пожара у позадини, а нарочито на усевима. Од познатијих таквих запаљивих сретстава, наводимо неколика:

Фосфорне палице, обично су тешке до 10 дкгр., дебљине човечјег прста и дужине до 10 цм. Њих обично бацају из авиона и оне се у паду на земљу саме запале и изазову пожар. На температури испод 12 Целзијевих степени оне се не пале саме од себе. Трајање њиховог горења је кратко.

Фосфорни балони су лимени судови дуги око два метра, обима 40—50 цм. који се бацају из авиона и аутоматски се отварају на 150—200 метара изнад земље, избацујући мале фосфорне бомбице, које при паду на земљу букну и горе 10—15 минута.

Фосфорне канте облика су као и бензинске канте од 20—25 литара запремине. У њима се налазе, растворени у бензину, сирова гума и фосфор. Обично се бацају по три из авиона, и у паду на земљу оне се распадну, прскајући површину земље у округу око 30 метара. Ова запаљива маса пали се на хладном времену, а трајање пожара је око пола часа. Маса, која остане после пожара још увек лако може да се запали ако је прекопавамо лопатом.

З А Ш Т И Т А

Уколико дође до таквог случаја, ваља поступити овако: фосфорне палице ваља покупити са лопатом, а никако руком и закопати у земљу дубоко један метар. Да се дотле не би запалиле, ове шипке ваља прекрити земљом или поливати водом.

У затвореним просторијама, а нарочито на таванима, ове шипке ваља покупити лопатом и бацити у канту са водом. Место где су ове шипке нађене, ваља на тавану прекрити песком. Уколико су од фосфора замазани зидови, ове ваља обилно попрскати водом, а ако се фосфор запалио, њему се може слободно прићи, јер он не изазива велику топлоту и слободно се може поливати водом која га гаси. Теже је гашење фосфорних канти, јер њихово горење изазива велику јару и отежава прилаз запаљеном месту.

Лопате, клешта или други алат са којим смо хватали фосфорне палице, ваља после употребе добро очистити влажним песком и ставити на слободно место, далеко од запаљивих ствари. Ако је пожар и угашен, ваља још два часа пазити на терен да не би дошло до накнадних пожара. Наравно, да не сме нико на том месту ходати, а најмање пуштати животиње да иду. Фосфорне палице, када су у води, потпуно су безопасне али, наравно, ни тада се не смеју дирати руком. О њиховом наласку треба известити најближу жандармериску или полициску станицу.

Поступак код фосфорских опекотина

Дим запаљен од фосфора отрован је и зато ваља ставити или гасну маску, или на нос и уста привезати влажну мараму. Одело које је замазано фосфором ваља одмах скинути. Фосфор који је пао на кожу треба скидати обилним прањем водом, а евентуално нагорела места намазати пастом која садржи хлорног креча. После тога са дрвеном палицом треба скинути пасту, а нагорело место прекрити влажном тканином. Уколико немамо при руци пасте од хлорног креча, најбоље помажу мокри завоји. Повређеног треба однети што пре код лекара.

Воће и поврће које је случајно попрскано фосфором, сме се јести само пошто се добро искува.

Опасан лопов ухваћен у лифту између два спрата

Према писању белгиских листова, један препреден и опасан лопов долијао је недавно на занимљив начин и то само зато што његова жртва у моменту открића краће није изгубила присуство духа.

Један лопов ушуњао се у стан угледног трговца Жана Тирона из Анвера, па пошто га је нашао самог, он га је снажно ударио песницом по глави и онесвестио га, како би на брз и лак начин могао покупити из стана све ствари од вредности. Кад је већ био натоварио на леђа врећу с украденим пленом, он је покушао да се помоћу лифта брзо дочепа приземља и умакне на улицу.

Тирон је убрзо дошао к свести, изјурио у ходник и пошао у потеру за лоповом. Видећи да се овај почео да спушта лифтом, он је притиснуо дугме за заустављање лифта, кад се овај налазио између трећег и четвртог спрата.

После тога је Трон, сасвим мирно, телефоном обавестио полицију о овом свом необичном доживљају. Кад су органи полиције дошли у зграду у којој се налазио лопов затворен у лифту, између два спрата, лифт је пуштен до приземља, тако да је опасан крадљивац пао право у руке полицајаца.

Приликом саслушања овог препреденог лопова, утврђено је да је Тирон направио сјајан лов и учинио полицији велику услугу, пошто је у шаке власти доспео један од најопаснијих белгиских злочинаца Жером Клбие, за којим су белгиске полициске власти већ пуне две године узалудно трагале.

Претплаћујте се на „Нову пошту"

АЛЕКСАНДРИЈА — ПОНОС ЕГИПТА

Са пристаништем препуним бродова, па, сва у источњачком шаренилу, Александрија је и светска берза памука

Александрија, јула. — Пола сата траје док пароброд — који долази из правца Малте — не уплови у огромно пристаниште Александрије. Једва приметно плива велики преокеански пароброд, који због великог броја ратног бродовља мора да плови тако споро. С обе стране луку усидрени су разни бродови, — бар стотина енглеских и неколико туцади француских оклопњача, велики број крстарица, много подморница, неколико носача авиона и безброј торпедних чамаца.

Језиво величанствен је то призор, пред поносним источним градом, на угасито плавом огледалу мора, видети много суморних, тамних челичних колоса. Дугачке цеви топова — које сада скрива прозаична платнена превлака — претећи зуре на слободно море.

»РАЗНОБОЈНИ« ЦРНЦИ, И БЕЛОКОЖИ АРАПИ

При улазу на пристаниште отпочиње чувени александриски арапски кварт. Ваља пролазити ту прљавим, умазаним, рђаво калдрмисаним улицама, кроз уске и мрачне сокачиће, пуне света и с срда и с дола, начичканих дућана, радионица, кавана, све без реда и плана, у неукусном источњачком шаренилу. Живот овде допире на кућа на улицу, почевши од кувања, па до пазара љубави.

Египатски се Арапи облаче једноставно: мушкарци кафтан и црвени фес, жене носе црно »чаршав« одело и имају вео преко лица. Коса и очи у жена црне су као зифт. Разнобојне »црнце« и белокоже Арапе може овде човек да види: црна боја, у неслућено многобројним засењивањима, преовлађује у Александрији.

АЛЕКСАНДРИЈА У ПРОШЛОСТИ

Стара Александрија има врло давнашњу историју. Њено златно доба пада у век фараона Рамзеса II, затим су је освојили Етиопљани и Асирци. После је Египат доспео под перијску власт, и изгубио је много од свога значаја. Године 332 пре Христа, Александар Велики, краљ македонски, завладао је Египтом, и господарио над њим до 305. И турска је власт господарила над Египтом, од 1517. Годинедине 1798 освојио га је Наполеон, али већ од 1801 поново су њиме владали Тиа Турци.

Године 1882, један део Египта окупирали су Енглези, а ка кад су Британци освојили, касније, и, гнездо побуњеника, Омдурман поред Картума, држава је дошла под енг енглеска протекторат.

СТАРА КУЛА СВЕТИЉИЉА — ЈЕДНО ОД 7 ЧУДА СА СВЕТСКИХ

Александрија је најзанајзанатнији град старог и данашњег Е Египта, који запрема један милион кв квадр. километара. То је ванредно ло лепа варош, где се модерни кварговитови испреплићу са античким. Један ан од најчувенијих споменика је старстародобна кула светиља, која се тада сја сматрала за једно од седам чуда све светских.

У модерном кварту гу града стоји велика статуа Мохамеда еда Алије, египатског народног јунаканака. Споменик приказује Алију на коњу, и сав је од бронзе. Главни трг трг опкољавају модерне палате, банке, ике, хотели и друге веће грађевине. Ви. Високе палме, карактеристична флора ра египатских градова, дају ванредно ло леп изглед овога централног дела ла нове Александрије.

Необичан је град ипа ипак Александрија, као и сваки град ад на Леванту: поред велеленог сјаја, ја, у непосредној близ ни и тамне, тур туробне сенке; поред модерним ма, н најзаосталији Средњи век; поред д пространих европских делова, таманлан, фантастичан муслимански крај. ј.

ЛУКСУЗНИ АУТОМОБИЛИ И — ОПТЕРЕЋЕНЕ КАМИЛИЋЕ...

Поред широких велеграеградских улица, узани сокачићи, пор поред великих хотела кућерци уређенићника, дућанчићи и мале арапске кад кафане, са више него сумњивим просторијама.

На глаткоме асфалту, гу, поред удобних, нечујних луксузних кола, еретају се камиле, које се те тромо крећу са својим теретима, везазане међусобно дугим ужадима.

АЛЕКСАНДРИСКИ »ЕСПЕРАНТИСТИ«

У Александрији сви знају више језика. Поједини говоре арапски, енглески, италијански, грчки, француски и немачки. И последњи уређеник говори бар три језика. Како говорну, то је, забоме, друга ствар. Најчешће помеша све језике, па испадне неки »есперанто«.

Као у свакој правој источној великој варош, и у Александрији је уличан промет већи ноћу него дању. Дању саобраћајни редари, у белим рукавицама, управљају живим саобраћајем, у спољним деловима града пак само црвеним и зеленим заставицама означују да ли је пут слободан или забрањен. Почесто, за љубав неких волујских тељига цео низ аутомобила заустави стасити, озбиљни енглески редар.

ТРГОВИНЕ СУ НАЈЖИВЉЕ — НОЋУ

Скоро целу ноћ трговине су отворене, и пуне су купаца, које трговац предусреће са највећом учтивошћу. Купио човек шта или не купио, трговац је спрам њега — нарочито спрам странца — ванредно љубазан, позива га на свилено јастуче, нуди пријем кавом (дабоме, оном »правом«) лимунадом и цигаретом. Затим, износи пред њега најлепше предмете што има у својој трговини, — свилу, или кожну робу, накит, оружје, платно, украсне предмете итд. — према томе шта продаје. Тако можете сатима поседети код трговца, па ако и не пазарите ништа, он ће се с вама опростити са најучтивијим осмехивањем, а често дода и уобичајену фразу:

— Радујем се што сте ме у мојој радњи почаствовали вашом посетом...

ИСТОЧЊАЧКИ ИНДУСТРИЈАЛЦИ И ЗНОЈАВИ БЕРЗИЈАНЦИ

У Александрији живе надалеко по Истоку познати мајстори индустрије производа бакра, бронзе, керамике, израђене обично са оригиналним источњачким укусом и великом вештином. Ти су предмети познати и тражени по целом свету. На њиховој изради виде се неоспорни знаци утицаја византиског, грчког, римског и перијанског.

Нарочита знаменитост овога великог пристанишног града је — памук. Не памук који се тамо производи, јер тога и нема, град и околина су пустињско подручје, где не расте ни травчица. Него памук који се одатле извози у велики свет.

Скоро сва памучна производња Египта — око 3 до 4 милиона мтц — одлази се преко пристаништа Александрије, а то највише за главног купца, Енглеску. Ту је светска берза памука. У летње дане, кад памук сазрева, у великој сали берзе хиљаде трговаца се, у зноју лица свога, зажареног од тропске врућине, препиру источњачким темпераментом за установљење цена памуку. Кад се Европљанин, странац, забуни у ове просторије, њега заболе глава од паклене ларме коју дижу ови берзијанци при склапању погодаба.

У Александрији, упркос рату, »живот тече даље...«

Стакла, порцулана и рамова у највећем избору и најјефтиније можете добити код познате фирме 1089
Ј. ЛЕРХ — УЈВИДЕК
II Р. Ференц бр. 21 Тел. 30-74

Тутанкамон се враћа у свој гроб

Због појачане опасности од ваздушних напада, чувена краљљевска мумија биће смештена у своме гробу

Шпански лист „Ла" објавио је овај занимљиви извештај свога дописника из Каира:

„Ко се још не би сећао оних интересантних чланака и извештаја, који су пре неколико година били објављивани у светској штампи као највећа сензација, у вези са открићем мумије египатског фараона Тутанкамона? Најпознатији енглески, немачки и италијански археолози успели су тада да у чувеној Краљевској Долини у Египту пронађу краљевску гробницу, у којој се налазила одлично очувана мумија египатског владаоца, који је још пре више хиљада година умро, а који се сматрао за једног од најмоћнијих владара онога доба.

У гробници су археолошки стручњаци, поред мумије, пронашли и огромну количину златних предмета и разних других ствари од неоцењиве вредности. О том сензационалном открићу сви листови света месецима су писали и причали права чудеса о фараоновој гробници у Краљевској Долини.

Ово откриће дало је снажан потстрек многим научницима и књижевницима да се позабаве опширније славном и бурном прошлошћу старог Египта, када се он налазио на врхунцу свог процвата. Па ипак, ово огромно узбуђење, изазвано открићем гробнице фараона Тутанкамона, временом се сасвим стишало, да би се доцније још у јачој мери појавило. Сујеверни људи су почели да препричавају најчудније и најфантастичније легенде у вези с „оскрнављивањем" Тутанкамоновог гроба, наводећи као пример многобројне трагедије, које су задесиле све оне који су се бавили претурањем по старој египатској гробници.

Прво је умро проналазач гробнице, лорд Хауерд Карнарвон. Он се разболео у Лондону годину дана после свог чувеног открића у Египту. Умро је у највећим мукама. Ни најпознатији енглески медицински научници нису могли да утврде од какве је болести лорд Карнарвон умро.

После тога дошли су на ред и његови сарадници. За две три године није се у животу налазио ниједан од оних људи, који су учествовали у ископавању Тутанкамановог гроба.

Страшна клетва и загробна освета фараона, ипак, није моглогла да одврати људе да тару краљевљевску мумију изваде из гроба и да ја је сместе у државни музеј у Каиру.гру. Читав низ жртава фараонове клетвстве није могао да натера археологеоге да Тутанкамона врате у његов гв гроб.

Сада је то уместо ю њих учинио рат. У данима кад египгипатској престоници прете непосредредне, велике и сталне опасности од од непријатељских ваздушних напада, да, дошло се у Каиру до уверења, да би једна већа непријатељска бомба мба лако могла да уништи брижљиво чу чувану фараонску мумију. И пре из извесног времена, на свечан начин, ан, али ипак веома скромно, обављена ја је у Египту церемонија враћања Ту Тутанкамонове мумије у гробницу, у у Краљевској Долини. Тако је некададањи египатски владалац опет досдоспео на бно место на коме се налаалазио хиљадама година.

Власти су запечатиле ле улаз у Тутанкамонову гробницу. у. Мумија ће остати у њој све дотле,ле, док се садањи рат не буде завршршио. А после тога, она ће поново биибити изложена у музеју у Каиру.

Крушке

У сусетке Ранке
Зреле караманке.
Миришу ко смиље
И жуто ковиље.

Пркосе свој деци
Мити, Стеви, Неци.
Уздишу другари,
Ал' Ранка стражари.

Чува караманку,
Држи шибу танку,
Да почасти децу
Митх, Стеву, Нецу.

Бата

—oo|||oo—

Бр. 15

ЗАГОНЕТКА

Од два слога реч је цела
Значи део нашег тела.
Ал' б ако метне спреда
Ружне ствари приповеда.

Ево вам, децо, и овога пута доносимо једну занимљиву и невероватну игру.

Напишите на комадићу хартије свој кућни број. Удвостручите, потом, тај број и додајте збиру број 5; затим помножите све са 50. Сада додајте збиру године свога живота и одбите на крају од целога збира на крају те рачунске радње број 615. Две крајње цифре показиваће вам године вашег живота, а остали бројеви чиниће ваш кућни број.

Прича о кафи

Мухамед као тумач Алахове воље забранио је Муслиманима да пију вино. Покорили су се Арапи, али су били мишљења, да је забрана престрога. Чаробно пиће на које су се годинама навикавали нестало је са тржишта. Није више било пића које је развесељавало у тузи и невољи, није било пића под чијим утицајем се заборављају јади. Но добри Алах није заборавио вернике и дао им је биљку, која је надмашила опојни сок винове лозе, биљку чији је мирис опијао и старо и младо и која је за веома кратко време прешла преко свих континената и нашла своје потрошаче и у најзабаченијем куту земљине лопте.

Једног лепог летњег дана чувао је један пастир на ливади своје стадо. Било је топло, како само у Арабији може бити. Све унаоколо изгледало је као ужарено. Наједном опази пастир да је једна коза упрла своје предње ноге у једно одебље стабло и да са великим уживањем једе неке мале црвене бобице које су јој биле на дохвату. Иако је та коза била дивија, она се није ни помакла када се он приближио. Ускоро су се приближиле и остале козе и све су са великим апетитом брстиле мале црвене бобице са дрвета. Тако је то трајало све док је и једна бобица висила козама на дохвату, после чега се десило нешто чудновато. Козе су почеле једну лудачку игру. Скакале су и превртале се као да су полуделе. У њиховим очима огледало се веселје и никаква пастирова настојања нису била у стању да умире раздрагане козе које су изводиле невероватне покрете.

— Шта се то догађа? — упитао се забринути пастир. — Да нису можда зачаране?

Њему то никако није ишло у главу, те се и сам приближио дрвету са кога су козе брстиле, па је и сам узабрао неколико малих црвених бобица, које су биле у потпуности сличне трешњама и однео их старом дервишу, који је био тумач непознатих ствари и који је био у стању сваку земаљску тајну да разуме и објасни. Тако се веровало, а и пастир је био у реду верника.

Дервиш је пастира лепо дочекао и од бобица је скувао пиће које су он и пастир заједно попили. Обојица су осетили неку лагодност када су попили опојну течност од тајанствених бобица, а раздрагани дервиш рече:

— Алах је велики!... Он нам је даровао уместо вина много боље пиће.

Од тога доба унесено је ово пиће и у молитву, ова биљка је била слављена на сваком кораку док није преплавила свет. За релативно кратко време постало је ово пиће, а то је била у ствари кафа, познато и славно у целој Арабији, одакле се проширило на све стране света и кафа се поче сејати и култивисати гдегод су то климатске прилике дозвољавале. Кафа је постала омиљено пиће у свим крајевима света, у свим друштвеним слојевима и њена употреба је примењена за справљање не само црне кафе, већ и као веома укусна мешавина са млеком, за сладолед, за белу и ледену каву, за разна пецива. А у неким деловима света, уместо каве, веома успело употребљава се замена за кафу наут, цигура, јечам и пржена раж, као и многе друге биљке.

Како је Паланка добила своје име

Већина наше деце добро знају да на широком Дунаву у питомој Бачкој лежи лепа варошица Паланка. Многи су од наших младих читалаца били у Паланци, а неки и данас у њој стално живе.

Када сам још био тако мали као већина наших читалаца »Дечје поште« чуо сам о Паланци, од једне старе баке, ову причу:

— »Било је то дете моје још у прастара времена, пре много стотина година, када је све у свету било другачије него данас. На овоме месту где се сада налази Паланка, био је тада само један салаш у коме је живео вредни ратар Чика Панта. Био је то скроман и поштен човек, тако скроман, да би о њему тешко ко нешто знао. Али тај Чика Панта је имао још само једну ћерку, која је била најлепша девојка у целој тој држави и звала се Анка. Она је била исто тако вредна као и њен отац, у свему му је помагала, замењивала га је у његовим пословима. И тада је поред њиховог салаша, баш као и надас поред Паланке, протицао Дунав. Он ни издалека није личио на овај садашњи Дунав. Сремска обала тако је била близу бачкој обали да је сваки иоле хитрији човек, па чак и дете, могао скочити са једне стране на другу. Често су се дечаци играли тиме што су из „затрке“, а каткад и „усконке“ прескакали Дунав. Ја сам слушала од мојих старих — причала је бака — да је Дунав поред тога што је био овако узан, био веома дубок, тако да му се никаквом штицом дно није могло досећи. Са сремске су стране и онда били виногради као и данас. Али су ти виногради били засађени неком чудноватом лозом, коју никада није требало шприцати плавим каменом, а грожђе је било веома чудновато, пурпурне боје. Гроздови су били велики као данашње евенке, а зрна као песнице у детета од пет година. Чика Панта је имао виноград на сремској страни. Једном је отишао да ради у винограду, а Анка је спремила ручак и понела оцу.

Када је дошла до Дунава, хтела је да га прескочи, случајно се омакла и пала у њега. Како је Дунав био врло дубок, Анка се удавила и нико је од присутних људи на обали није више видео. Сви су у очајању викали: »Пала Анка, пала Анка«. Туда су пролазили и некакви странци и забележили су да се код места Паланка удавила најлепша девојка на свету. Тако је Паланка добила своје име«, — завршила је бака своју причу.

БАТА

ДЕЧЈА ДУША

Капља росе шапну рујној зори:
»Златна зоро, ти ми одговори:
Шта најлепше Бог на свету створи.
Је л' то сунце, што вечито гори?

Јесу л' звезде што се небом шећу
Ил' лептири на шареном цвећу,
Ил' осмеси материнski лепи,
Или наде, које душе крепи?

Јесу л' муње, које небо пале
Ил, мирисне руже расцветале,
Ил' пој птица, што срце весели,
Ил' друг веран, кога свако жели?

Је л' то снага у мушким грудима,
Или братска љубав међ' људима,
Ил' богатство и земаљско славље
Или младост и челично здравље?«

Насмеја се летња зора рујна.
Зашумори тихо шума бујна,
А славији песмама осуше:
»Ништа лепше од дечије душе!«

АЛЕКСА

ПЧЕЛА И ОВЦА

— ПО БАСНИ —

»Добротвор сам свију људи«, хвалила се овци пчела
»Та, има ли штогод лепше од меденог, слатког јела«!
»Ал' нас људи — овца рече — више штују, то ми знамо,
Јер вуна им ПОТРЕБНА ЈЕ, — а мед им је СЛАДАК само!«

»И још нешто — овца дода — рећи ћу ти, опрости ми:
Вуну од нас без тешкоће и без страха човек прими.
А ти меда када дајеш, од тебе се људи боје —
Јер не знају шта их чека од — жаоке оштре твоје!!«

БРАЦА ЖАРКО

ОПОЗИЦИОНИ ГЛАСАЧ ПОЈЕО СКОРО СВЕ ГЛАСАЧКЕ ЦЕДУЉЕ

У индиској кнежевини Пенџаб одржани су недавно општински избори. Један од опозиционих гласача шчепао је кутију са гласачким цедуљама са стола, за којим је седео бирачки одбор, извадио комадиће исписане хартије и прогутао их скоро све за неколико минута.

Није их могао све да поједе, јер му се смучило. Овај „изборни гурманлук“ је у највећој мери узбудио и разјарио чланове бирачке комисије и присутне присталице владе, па су „главног“ гласача испребијали на лицу места.

*

СВЕ ПУТНИКЕ АУТОБУСА ШОФЕР ОДВЕЗАО ДО КЛИНИКЕ, ЈЕР СЕ У КОЛИМА НАЛАЗИЛА ПОРОДИЉА

Титулу »најхуманијег шофера у Енглеској« добио је од јавног мнења племенити аутобуски шофер Род Гордон, који је управљао једним великим аутобусом кроз важну артерију у центру Лондона, на прилично дугој линији. За време вожње, Гордону је један од путника рекао да се у аутобусу налази и једна млада жена, која је почела да осећа за време вожње порођајне муке.

Не колебајући се нимало, шофер је скренуо аутобус са редовне линије и пустио пун гас, да би што пре стигао до прве гинеколошке клинике. Путници су одлучно протестовали што је Гордон скренуо са пута, али он се на то није осврнуо и ускоро се нашао пред зградом клинике. И шофер је стигао на време. Млада жена је већ осећала најјаче болове, кад је пренета у једну болесничку собу. Порођај је успео и жени се ништа није десило, захваљујући присебности и човечности шофера Рода Гордона.

Гордон је јунак дана у Лондону, а његов шеф, сопственик аутобуског предузећа га је за овај племенити гест наградио великом сумом новца.

КОЗЕРИЈА

Да могу, пре времена би жив у гроб легао

Народна пословица вели: »Дуг је зао друг«, а ја велим: »Да поверioци нису насртљиви, дуг би био најбољи друг«, разуме се за оне људе које су стицаји околности и неприлике довели у положај да падну у ред или класу дужника. Међу те несрећнике, дужнике, стицаји околности и неприлике, отерале су и моју маленкост, тек само зато да се повећа број тих несрећника.

Прво задужење, односно ступање у чланство дужника, датира од дана прве моје женидбе. Значи да сам се први пут оженио на — вересију, односно на — меницу. Дакле, пошто ме је меница оженила, односно, пошто сам се на меницу оженио, у једно те исто време набацио сам две бриге на врат. Као млад и неискусан човек, који је до женидбе био без бриге, нисам могао двема бригама да одолевам, те сам — хтео не хтео — једну бригу, тојест меницу, препустио жирантима да они воде рачуна о њој. Истина, то није тако пријатна ствар колико за мене, толико и за жиранте, јер њихова се брига огледа у меничном узусу, који гласи: »јемац — платац«.

Ето, та ситница, односно моја слабост, довела ме је у сукоб са два моја добра и никад непрежаљена пријатеља, који и данданас окрећу главу од мене, као да сам им — боже ме прости — кућу запалио. Ја нисам крив и Бог ми је сведок да нисам крив што обећани мираз уз жену нисам добио. А нисам га добио само зато, што он, уствари, није ни постојао. А фиктивно је постојао, само да би моја бивша пуница што боље своју ћерку на женидбеној пијаци котирала.

Е, када сам увидео да тако ствар стоји, односно да је мираз фиктиван, да сам преварен, тада сам и ја жиранте меница преварио. Надаље сам друго могао и хтео учинити већ што би и свака друга сутра савремена и печена трговац живота учинио, тј. једнога лепог дана спакујем робу односно меницу и отпратим је матери са ознаком: »роба без вредности«. Када сам мало дубље зашао у тајне живота и нада ја ја живот дубље забрадио у моје живце, и када сам на женидбеној пијаци куће куповао и скупо плаћао робу без вредности, разуме се увек уз помоћ меница и жираната, онда је сасвим разумљиво и није чудновато, да сада сам од великог броја пријатеља, стекао још већи број, рецимо — непријатеља, чије непријатељство потичуће искључиво из њихове писмености, а моје заборавности о роковима меничног плаћања.

Људи као људи. Неки Неко се време љуте и срде на човека, па после заборави. Па тако и моји жиранти. Неко време се љутили, па и одљутили, тј. бацили заборавну на непријатност плаћања не само главнице, већ и камате, рецимо моје менице. Али, нажалост, односно на велику моју жалост, има и таквих људи, који никад не заборављају. Те би људе требало окрстити, именом — злопамтило.

Баш некако пре годину дана — биће да је у јулу прошле године — намерио сам на једног таквог злопамтила да ми потпишем меницу. Знајући да сам у служби и да добро зарађујем, смешећи ми се рече:

— Шта ће ти меница? Даћу ја теби новца на бијело но меницу, само знаш, овај, камата је ми мало већа само зато што имаш времена да отплаћујеш главницу.

Као човек у нужди, ни нисам се дуго предомишљао. Примих у услове, разуме се, и примих новац.

Да ли је Бог хтео и ја или мене или њега да казни — не зна знам. Главна је ствар ја сам наиђе он месец дана остао без службе, разумеуме се и — без плате, пио у буквалном смислу речи значи — без хлеба. Ја. За мене зло велико, а за мога поверioца зло још веће. Чим је сазнао за моју и његову несрећу, као без душе ше дојурио ми је у стан и сав усплахирен запитао:

— Шта ће бити самномном?

— Шта Бог да, — одговорим му мрзовољно, као што обично одговарају дужници поверioцима, када се налазе у сличној ситуацуацији.

Ја у очајној ситуацијуацији, а мој злопамтило, односно, мој поверioц, да би ми још већма ситуситуацију погоршавао, свакодневно ме је посећивао, као што ревносни лекар сар посећује тешко оболелог пацијенталта и то увек са стереотипним питањсањем:

— Шта ће бити са мном?

Узалуд сам му казивазивао, доказивао и тужио се на неприприлике у којима се не својом кривицивицом налазим, било је узалуд све, и и то све дотле, док ме јеног дана не невеpило дужничко стрпљрпљење, и, зна се, нашао се јадник на на улици још пре него што је стигао гао да изговори његово облигатно: »Шта Шта ће бити са мном?«.

Од тога времена, истистина, тај злопамтило не посећује мој моју кућу, али зато ме као сена пратирати на сваком кораку. Па, штавише, ча, чак и ноћу у сну га виђам са његовеговим зеленим, округлим и злобним очи очима, како се цвенчки кези на мене не и из контрабаса брује: »Шта ће бит бити са мном?«

Шта ће бити с њиме, ме, односно шта ће бити са мојим дугоцугованьем њему, то нека сам ђаво зна, али, али једно знам а то је: да могу, пре пре времена бих у гроб жив легао, само амо да га више не видим са његовим оим округлим, зеленим, злобним очима, кка, које ми ни у сну не дају мира.

Г. Паја Пајин

КОНАЧНИЦА БР. 3
— Од А. Троицког —

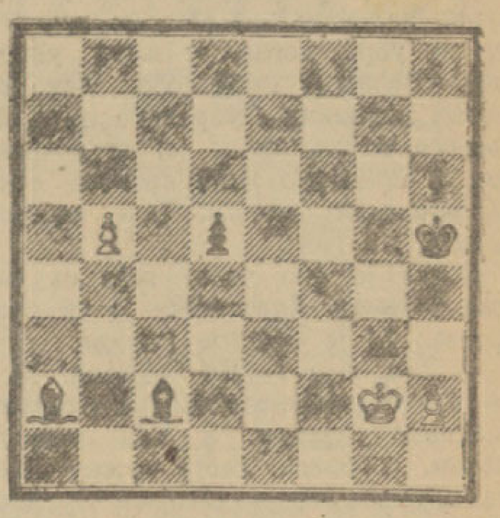

Бели вуче и добива

Beli: Kg2; La2; Pb5, h2.
Crni: Kh5; Lc2; Pd5, h6.

И у овој студији почетни су потези по себи разумљиви, да најзад бели присилно доведе црног краља у критичну дијагоналу, којом пада одлука. Спрегнуто некомпонована миниатура.

*

Решење конначнице бр. 2:

1. Tf8:f5, a2—a1D; 2. Tf5:a5, Da1—c1; 3. Th7—h6†, Dc1:h6; 4. Ta5—a6† i dobiva kraljicu.

*

ПАРТИЈА КЕРЕС — Д-Р АЉЕХИН

Ниска партија са салцбуршког турнира, у којој је беле фигуре водио Естонац Керес а црне првак света д-р Аљехин, играна је у последњем кругу, и била одлучна за I награду. Игра је дала једну грандиозну борбу, достојну двају велемајстора, — пуну напредних обрта и узајамних претња. Већ само отварање — краљевски гамбит! — изненађује. Уживање је пратити класично сналажење првака света у свима пертурбацијама ове бурне партије, да најзад заплиставши у конначницу материјално надмоћан, лако исфорсира победу.

1. e4, e5; 2. f4, e:f; 3. Sf3, Sf6; 4. e5, Sh5; 5. Dc2, Le7; 6. d4, 0—0; 7. g4, f:g3 (en passant); 8. Sc3, d5; 9. Ld2, Sc6; 10. 0—0—0, Lg4; 11. Le3, f6; 12. h3, Le6; 13. Sg5, f:g; 14. D:h5, g6; 15. De2, g4; 16. h:g, Lg5; 17. Kb1, L:e3; 18. D:e3, L:g4; 19. Dh6, Tf7; 20. Lg2, Se7; 21. Tf1, Tg7; 22. Df4, Le6; 23. Se2, Sf5; 24. Lh3, Dd7!; 25. Tg1, Tf8; 26. Dd2, S:d4!; 27. D:d4, L:h3; 28. T:g3, Lf5; 29. D:a7, b6; 30. Da3, c5; 31. Db3, Le4; 32. Td1, Df5; 33. Sc3, c4; 34. Da4, D:e5; 35. Tc3, L:c2†; 36. D:c2, D:e3; 37. S:d5, Dc5; 38. Dc3, h5; 39. a3, Tf5; 40. Sf6†, T:f6; 41. D:f6, Df5†; 42. D:f5, g:f; 43. Kc2, Kh7; 44. Kc3, Tg4; 45. Td7†, Kg6; 46. Td6†, Kg5; 47. Tb6, h4; 48. Tb8, h3; 49. Tg8†, Kf4; 50. Th8, Kg3; 51. Tb5, h2.

Бели предаје.

*

ЛАСКЕР, ШАХИСТА И ФИЛОЗОФ.

Бивши првак света д-р Ласкер бавио се интензивно и филозофијом, и сматрао се за већег филозофа него шахисту. Међутим, филозофи су — кажу — Ласкеру давали лукаво признање да је највећи филозоф међу — шахистима.

Изгледа да је са овим сагласна и пракса: Д-р Ласкер написао је књигу о шаху, уџбеник, која је за време од две године доживела пет издања. А написао је и једно филозофско дело »Филозофија Несавршеног«, о којој је један накладник у Немачкој својевремено објавио у своме каталогу да продаје партију ових књига „неразрезану, а антикварно, као нову« — у пола цене...

ПРИВРЕДА

Развитак културе шећерне репе у Европи

Према недавно објављеним статистичким подацима, површина засађена шећерном репом износила је, у пролеће 1942, у појединим државама Европе: у Мађарској 65.000 хектара (према 80.000 ха у минулој години), у Словачкој 16.000 (18.971), у Француској 205.000 (195.000), у Белгији 50.480 (47.500), у Данској 46.000 (47.573), у Шведској 52.600 (53.403), у Италији 150.000 (140.000), у Шпанији 30.000 (42.400), у Хрватској 5200 (8633), у Србији 12.800 (14.330), у Румунији 35.000 (64.624), у Бугарској 22.000 (21.150), у Швајцарској 3240 (3602), у Великој Британији 150.000 (150.000), у Финској 2532 (3443), у Летонији 20.000 (12.497), у Литванији 14.280 (14.585) и у Турској 31.000 хектара (према 41.280 у минулој години).

Како се из ових бројева види, култура шећерне репе је код појединих европских држава повећана, а код других, према минулој години, смањена. Томе има више узрока. У свима државама које су прошириле своје површине репе постоји намера да тиме снабдевање свога становништва шећером ставе на ширу основу но дотле, или да веће количине употребе за сточну исхрану или за израду алкохола за погонске сврхе. У земљама пак где је ова производња смањена, у многоме су, вероватно, биле у плану веће површине првобитно, па ти планови нису могли бити остварени, делимично, услед неповољних временских прилика у пролеће ове године, које су нарочито на европскоме југоистоку спутавале засејавање шећерне репе.

Даљи је разлог јака конкуренција у другим културама која се, последњих година, испољава на штету шећерне репе, а то су уљарице и предиве биљке, пошто за њих добија произвођач врло повољне откупне цене. И тешкоће при набавци радне снаге играле су овде извесну улогу, премда се може констатовати да су се у већини земаља прилике у том погледу, према првој ратној години, поправиле.

За пораст шећерне репе време је у првој половини јуна било доста повољно. У другој половини, стизале су тужбе на хладноћу, делимично. Крајем јуна, и почетком јула време је поново постало погодније за ову врсту културе. Штеточине су, ту и тамо, нанеле извесне штете.

Све у свему, може се за Европу рећи да су се младе културе шећерне репе у јуну свуда нормално развијале. Како ће испасти принос, зависи, услед закаснелог пролећа, у многоме од временских прилика у јулу и августу.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

СТРАСТИ СРЦА

Антун Пејић

— Што ме гледаш тако? — упита Павле Ану, у тренутку када је ауто јурио највећом брзином, неусуђујући се да упре поглед у њене упорне очи. Осећао је пред собом њено као стена непомично, увређено лице. На његово питање усне јој се покренуше, а мраморно лице преломи сенка подругљивог осмеха. Она не рече ништа.

Павле је био човек који се није дао збунити. Ухвативши је за руку, упитао ју је нежним гласом:

— Ана, шта ти је? Ох, Ана! Ја... — Он се радознало обазре у правцу предњег седишта, а Ана занесена нечим, оборивши своју ружну главу са црвеном косом и гојазним лицем, посматрала је врх своје ципеле. Павле опази силно дејство своје нежности на Ану и задовољан настави:

— Ја не разумем, Ана, па ти си тако добра!

Ана се осмехну задовољним осмехом. И он је био задовољан. Глас му је звучао пуном искреношћу. Држао је Ану за руку, а поглед му се сијао искреним сјајем у правцу предњег седишта.

— Хо, хо! — Децо! Гле, ено, назиру се на хоризонту контуре Фрушке Горе! — узвикнула је са предњег седишта Вера, Анина пријатељица, окренувши своје плахо, насмејано, лепушкасто лице и показујући прстом кроз стакло аутомобила.

Павле је упознао Веру пре неколико дана преко Ане. Фине црте њеног лица, уоквирене густом смеђом косом, диван и правилан стас, изазвали су код њега, лепог, пријатног и омиљеног код жена, више него обично допадање. Између њих већ је постојала она тајанствена веза, из које се рађају жарке, неодређене наде, веза која још ништа не тражи, а све даје...

— Ено, тамо на хоризонту, види се лепо модра маса. Видите! — показиваше она са нарочито пријатним узбуђењем, које обузима нас из равнице када се приближавамо Новом Саду и угледамо Фрушку Гору.

— Да, да, — одврати Павле и исто узбуђење о узе и њега. Нагнути једно према другом, осећајући благу драж узајамне близине, они као да су то и чекали, развезоше неки интересантан разговор, заборављајући се све више. Ана, ружна, необично добре нарави, повучена, била је од оних честитих девојака, чији се карактер мора ценити. Она је волела Павла како то само ружна и честита девојка зна да воли младића кога све жене воле: целим срцем и потпуно.

Павле је био необично даровит младић. Он је истински ценио редак Анин карактер и волео оданост њеног срца. Састајали су се. Он ју је волео, јер како човек да не воли то толико одано срце...

Ана је такође имала своје мишљење о њему: »Он је дубока, отворена и страствена природа« — говорила је она. »То је човек, који зна у чему је права и трајна срећа« — додавала је сва срећна. Али сада, ово ново познанство! Пре три дана га је упознала са њом. Он је био усхићен нечим и са неким чудним сјајем у очима, смешио се на њу осмехом, какав она дотле код њега никада није видела. Па ово срамно измирење...

Она брзо пређе све то у мислима и осети гађење на све оно што је болела код њега, а они су заборављени и даље нешто живахно расправљали. У њој се следи све. Какав сјај у његовим очима, каква брижљива пажња, какав озарен, срећан осмех!... Она немо посматраше главу шофера, која је, држећи се укочено, извиривала иза предњег седишта и слушаше мучно њихов весео смех и жустре речи, а то све као лавина, као брдо падаше на њу; пред очима јој се мрачило и она је осећала да се земља врти око ње, заједно са шоферовом главом.

И док је ауто јурио великом брзином, кроз њену увређену душу летеле су мисли, остављајући свака за собом болну рану...

— Па то је жаљење — заустави она мисао. — Он мене жали, само жали... — Њу ужасно заболе у грудима, у грлу; нешто усијано ју је стезало, гушало. Он воли њу... Другу... Увек их је и волео... И њу заболе као удар тупим маљем по болном месту. Кроз главу као да јој промаче нека црна пантљика... Да... Али, чекај! Сазнаћеш ко сам била... И она већ замисли како се он каје, како плаче над њом... Потом предаде се маштању. Изгубила је сваки осећај простора и времена. Имала је само једно једино осећање да некуда лети... и да боли... и да неко говори...

Павле се гласно засмеја. Кроз њено срце као да прође оштрица ножа... Није могла да издржи...

Усред Новог Сада, на корзоу, одјекнуо је хитац из револвера и згрнуо масу на једно место. У углу задњег седишта аутомобила, клонула, огрезла у крви, бледа лица, на коме су још поигравали мишићи, лежала је забачено Ана. Дисала је брзо и мучно. На лицу младића, који је седео до ње, видела се велика збуњеност и ужас. Лице симпатичне девојке, са предњег седишта, било је запрепаштено. Шофер је упитно све посматрао.

На саслушању Павла је теретила нарочито околност што је његов револвер нађен у руци самоубице. Он се у полицији понашао као и свугде: отворено и природно, не осећајући се никада кривим. И пошто се није могло утврдити ништа позитивно, био је, као невино осумњичен, пуштен кући.

Међутим, на улици сам га виђао утученог. На лицу му се видело да пати. Изглед његовог лица свакоме ко је познавао њихове односе, улевао би сигурно уверење да се Ана преварила, да он њу много воли.. Једном сам га видео са Вером. Његово утучено лице било је развесељено.

Тако сам га виђао неколико пута код нас у С. После је некуда ишчезао.

ДОБРО ЈЕ ПОЗНАЈЕ...

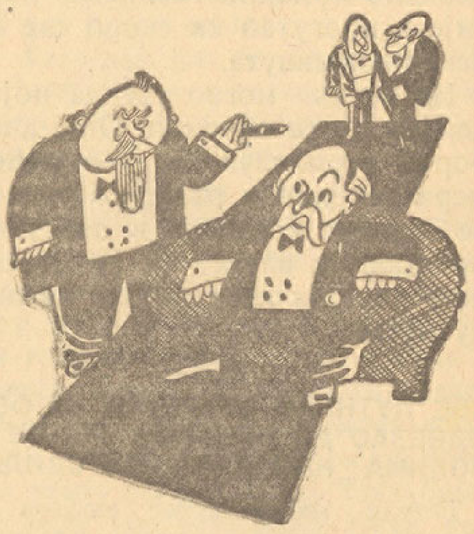

— Што си се тако сневеселио човече, ако Бога знаш?

— Одлази ми жена у бању.

— Па зар је то разлог?

— Дабоме да је разлог. Када би видела да се радујем, остала би код куће!

Често се дешава, приликом слања новца, било чеком, било новчаном уплатницом да пошиљалац у опште не назначи зашто новац шаље. Зато молимо све наше читаоце када нам шаљу новац, да увек означе за чега исти шаљу: за претплату, оглас, продате новине итд., јер се иначе знатно отежава посао и ствара непотребна преписка.

Администрација „Нове поште"

Бициклови, делови, лустери, сијалице, електр. пегле, решои, радио апарати, делови сав електрични материјал 910
Најбољи квалитет — најсолиднije цене код фирме
„РАДИОТОН"
Пређе Р. Теофановић — Ујвидек, Мусолини Бенито ут 15

ТАЈНА СМРТИ Џемса Вуда

18

Едвард С. Тејлор

— Изузев Тома Вуда, сви су у вили — одговрио је собар. — А и он ће се убрзо вратити. Фабрика у ово време прекида рад.

Пошао сам у своју собу. Знао сам да ће се Гледис вратити заједо са Вудом, али овога пута нисам могао са њом разговарати, да бих јој саопштио по њу толико радосну вест. У ходнику се умало нисам сударио са собарицом. Она је чистила кваке на вратима. Почео сам да разговарам са њом. И опрезно скренуо разговор на догађаје који су се прошле ноћи одиграли у вили. Можда бих је могао натерати да ми објасни узрок свог чудног понашања. То је био тежак задатак, али сам се пријатно разочарао, јер је девојка почела без нарочитог потстрекивања, опширно да говори.

— Ако ми обећате, мистер Смит, да моје име нећете мешати у ствар, драге воље ћу вам све испричати, — почела је са поверљивим изразом на лицу. Пред инспектором нисам могла говорити, јер би ме то коштало места. Али, можда оно што ја имам да вам кажем, нема никакве везе са убиством... Прошле ноћи ни ја нисам добро спавала. Знате, посвађала сам се са својим вереником и то ме је јако дирнуло. До зоре сам се тешко трзала из сна. Моја соба није много удаљена од собе мис Кинг. И тако сам и ја могла да чујем оне кораке пред мојом собом. Не знам зашто, али сам претпоставила да је то Сем. И скочила сам из постеље и мало отшкринула врата. Хтела сам да изгрдим Сема, али реч ми је запела у грлу када сам приметила мушкарца који је пролазио кроз ходник. То није био собар него мистер Том Вуд!... — ту се глас собарице сасвим снизио, и она је такорећи, шапатом наставила:

— Његово понашање ми се учинило до крајности чудним. Он се батргао с једне стране на другу, као да је месечар. Прво се дохватио за кваку врата собе мис Кинг, а затим за кваку на вратима супротне стране. Најзад је ишчезао у купатилу.

Ова сцена ме је много уплашила. Шта ли је могао да тражи Том Вуд у ходнику, у време када се десило убиство његовог синовца? И зашто се тетурао тако?!

Помислио сам да је, можда, и овај човек душевно оболео. Можда је у једном тешком, лудачком нападу напао свог синовца. Али, то је само претпоставка...

Из тих мојих мисли пренуло ме је оштро зврјање звонцета. Чуло се како је собар отворио капију. Приближавали су се кораци према вили. У ходнику се појавила мршава и кошчата фигура Вудова. Поред њега ишао је господин високог раста, такође мршав, са брадом по страни. На његовим наочарима, са златним оквиром, хладно је одсјајивала светлост лампе. Судећи по његовој актн-ташни личио је на адвоката. Са њима се налазила и мис Кинг. Са њеног лица одражавала се велика забринутост.

Вуд ме је поздравио, али није претставио свога пратиоца. Без речи је пошао са њим према салону. Брзо сам пришао Гледис.

— Разговарао сам већ са својом тетком. Место је упражњено и потребно је само да вам дам неколико упутстава, како да се понашате код ове доброћудне и наивне старице.

Почео сам да причам дугу историју у вези са сплеткама о леди Елисон, али ме је Гледис одједном прекинула.

— Необично сам вам захвална мистер Смит, што сте се толико заузели за мене. Али вас молим да се сада не задржавате због мене, јер ће се у салону водити важни преговори. Онај господин са брадом је др. Ептон, правозаступник породице Вуд. И ви ћете морати присуствовати тим преговорима. Реч је о неком тестаменту.

Ово ми није требало двапут рећи. Брзо сам стегао малу ручицу Гледис и одмах похитао према салону. Кад сам ушао нашао сам тамо и Алису Вуд. Преко пута од ње седео је др. Ептон, поред њега Том Вуд. Иза њихових леђа блесави Еди је брижљиво намештао своје оловне војнике на једном сточићу. Рејнолд се није појавио на сцени.

АНЕГДОТЕ из живота славних људи

Д-Р ВУК МАРИНКОВИЋ И САЛАТА ОД КРАСТАВАЦА

Пок. д-р Вук Маринковић, некадањи новосадски лекар, волео је да се шали (не вређајући притом никога). Једном у друштву једна госпођа га запита да он, као лекар, каже како је најбоље да се направи салата од краставаца.

— Најпре треба — одговори Вук — краставце ољуштити, па танко изрибати...

— Тако и ми радимо, — примети госпођа. — Па даље?

— Затим треба добро посолити...

— Исто и ми радимо.

— Па онда добро исцедити ону воду...

— Тачно, тако и ми чинимо.

— Затим се узме бела лука, ситно исецка и поспе, а може се ставити и паприке. И онда нека салата мало постоји, па затим треба узети целу ту чинију са салатом и — просути на ђубре, јер то је, запамтите, најтеже јело за стомак! — завршио Маринковић забезекнутим госпођама.

*

КРАЈЊЕ ВРЕМЕ

Немачки песник, Е. Т. Хофман почесто је са својим пријатељем глумцем Деврријаном пробавчно ноћ у берлинском ресторану Лутер. Једном таквом приликом, кад је већ давно свануло, и на њиховом столу стајала већ читава батерија испражњених боца, — сети се Хофман да тога дана пре подне има једну важну седницу. Зато скочи са седишта и рече своме пријатељу да мора одмах кући.

Деврријан га енергично зграби за капут, захтевајући да још остане, да попију заједно још последњу, начету боцу вина.

— Не иде, доиста, драги пријатељу, — одговори Хофман. — Морам одмах кући да — устанем из кревета...

ИЗ 3 РЕДА

У недељу је у Јагодини гостовао тим (Јасенице) из С. Паланке, која је у последње време постигла врло лепе резултате. Ипак, је ЈСК заслужено победио госта са резултатом 4:3 (2:2).

У Лесковцу је гостовала СК Победа из Ниша. Првог дана против СК Момчила резултат је био један-један, док је другога дана СК Момчило победио Победу са 3:1 (1:1).

У Нишу, за Нишки пехар одигране су две утакмице. Грађански је победио Београд—Малу са 2:1, док је утакмица Железничар—Цар Константин прекинута у другом полувремену код стања 0:0, због кише.

Данас се у Софији одиграва међународна фудбалска утакмица између одговарајућих репрезентација Немачке и Бугарске. Досада су у свим утакмицама Немци победили.

За ову утакмицу интересовање је велико.

С. к. Берсил, Ујвидек, гостује у Чуругу против СКХ-а. Очекује се велика борба јер су оба тима одлична. Играчи Берсила има да се јаве данас између 9 и 10 часова, у фабрику ради преузимања опреме.

СПОРТ

СПОРТ У СРБИЈИ

Обилић—Јединство 3:1

Зечевић најбољи на терену

Фудбалске борбе за куп Београда су у пуном јеку. Иако бољи, није се очекивало да ће Обилић победити Јединство. Резултат 3:1 је овом приликом потпуно реалан и Обилић може бити задовољан са постигнутим резултатом. Први гол постиже Обилић преко Путника у 30 минуту првога полувремена. Гол је дат са неких 20 метара. Кнежевић се узалуд бацио, али је лопта затресла мрежу. Са тим резултатом иде се на одмор. Обилић је био много бољи и резултат одговара игри. У првом делу Бабић је повредио одличног голмана Обилића Голубовића који је морао напустити терен. Њега замењује бек Димитријевић. Игра је на моменте врло оштра и прелази у грубости. У другом полувремену досуђује се пенал нал против Обилића Арапђеловић изједизједначује па 1:1. Убрзо затим Зечевић пиће продире и даје водећи бол, — 2:1 за Са Обилић Нешто касније, млади Зечевићевић, идеално послужује свог старијег брата који пуца и постиже крајњи јњи резултат 3:1 за Обилић. Обилић јђ је свбољи и бољи а у њему отскакаче својом одличном игром и сјајношћом техником стари Зечевић. Иако без без Голубовића, Обилић је бољи Јед Јединствиније ни изблизу играло као во последњи пут. Судио је А. Томић без без довољно ауторитета. Дозволио је пр претеране оштру игру, која прелазилазила и у грубост. Било је присутно о око 500 људи.

Данас се у Београду играју две утакмице између избегличких тимова и двеју репрезентација Београда

Данас, на игралишту БСК-а, одржаће се две утакмице између одговарајућих репрезентација избегличких тимова и двеју репрезентација тима Београда. У тиму Београда играће они исти играчи који су прошле суботе играли у Ваљеву и победили „Будућност" са 6:2 а играли нерешено са БСК-ом 2:2. Б) репрезентацију избеглица сачињавају врло добри играчи. Почетак је у 16 часова. За Б) репрезентацију Б. Београда позвати су следећи играчи: а: Мркушић, Стојиљковић, Белеслин ин (сви из БСК-а, Кнежевић, Пајовић, Живковић (сви из Јединства), Ђу Ђурђевић Крстић, Савић, Дреновац, Ставков (сви из СК 1913), Пешић и Ви Савовић из БАСК-а, Балок из Обилићаћа и Кајгановића из СК Митића.

—о—

Данашњи фудбалски програм у Новом Саду

Данас, у пола шест, на игралишту „Хорти Миклош" одиграће се квалификациона утакмица између подмлатка сегединског СФИЕ-а и подмлатка УАК-а. Ово је друга утакмица, јер је прва утакмица, одиграна у Сегедину, а коју је добио подмладак УАК-а са 4:2, поништена због суђеловања неких играча, који нису имали дозвољен број година. Пре ове утакмице одржаће се тренинг утакмица између првог тима УАК-а и првог Б-тима УАК-а.

(●)

УТАКМИЦА НА КЛИСИ

За недељну реванш утакмицу против Кањског СК-а, СК Спарта (Клиса) позива следеће играче: Миодраговића, Крстоношића, Стојшића, Крстића, Загорчића, Фелбапова, Гостојића, Брзака, Гостојића Т., Дошка и Врговића. Именовани играчи имају се јавити г. Крстићу у 4 часа, јер утакмица почиње у 5 часова по подне.

□

СК РУСИН—МАВ (СОМБОР) 4:3 (3:3)

У Руском Крстуру је прошле недеље одиграна утакмица између Ск Русина и МАВ из Сомбора. Утакмица је била доста интересантна и узбудљива. Иако су домаћи играли са три резерве, резултат одговара игри и вредности оба клуба. Овим је Ск Русин још једном доказао своју вредност. Домаћи су играли у овом саставу: Орос, Дудаш, Мудри, Хрубења I, Међеши I, Рети, Хорњак, Планчак, Међеши II, Хрубења I. Од гостију нарочито се истакао леви бек, а од домаћих Међеши I .Судио је са неколико грешака Ј. Харди. Гледалаца је било око 900.

НАЈБОЉИ ОБОГОДИШЊИШЊИ ЛАКОАТЛЕТИЧАРСКИ РЕЗУРЕЗУЛТАТИ НЕМАЧКЕ И МАЂАРСКАРСКЕ

Према постигнутим резурезултатима немачки лакоатлетичари ове ове године нису много бољи од МађаМађара, а у неким дисциплинама су и и слабији. Следећа ранг-листа показује:зује:

100 метара: Леман (Н) 10,5 10,5, Мелеровиц (Н) 10,5, Шољмоши (ши (М) 10,6 Чањи (М) 10,8.

200 метара: Мелеровиц (ш (Н) 21,7 Зонтаг (Н) 22.1, Шољмоши ши (М) 22 Чањи (М) 22.5.

400 метара: Сајберт (Н) 49.) 49.8, Линхоф (Н) 49.9, Мароши (М) 49.9 49.9, Вадас (М) 50.2.

800 метара: Кендл (Н) 1:5! 1:55.6, Сајберт (Н) 1:56.2, Мароши (М) (М) 1:55.5, Киш (М) 1:56.2.

1.500 метара: Кендл (Н) 3:56 3:56.2, Хохгешурц (Н) 4:0.3, Сабо (М) 3:1) 3:57, Киш (М) 3:58.6.

5.000 метара: Сајденшнур (Нр (Н) 15:07.1 Еберлајн (Н) 15:26.2, Силађиађи 14:56.4, Немет (М) 14:58.4.

10.000 метара: Тим (Н) 32:2 32:25.4, Остертаг (Н) 32:43.6, Келен (М) (М) 31:03.6, Силађи 31:58.

110 метара са препонама: Ка: Кумпман (Н) 15,5, Цепрник 15.6, Хид Хидаш (М) 15, Киш 15.2.

400 метара са препонама: ма: Фроме (Н) 54.6, Сајберт 55, Киш 55! 55.8, Полгар 56.8.

Скок у висину: Лингхоф оф 193 цм., Наке (Н) 192, Санто (М) 180, 180, Тордаи (М) 180.

Троскок: Швенке (Н) 722, Ва Вагерманс (Н) 717, Левенте (М) 737, ВерВермеш (М) 720.

Скок с мотком: Штарх 390 ш0 цм, Глецнер 390, Ковач 402, Жуфка ка 380.

Дискос: Вотапек 48.03, КрсКроненберг 45.47, Хорват 48.59, Ремец 46 46.72.

Копље: Пектор 69.35, БисБисе 61.42 Варсеги 70.73, Чањи 64.30.).

Чекић: Шторх 57.70, Луц 57 57,68, Немет 51.68, Биро 48.40.

Укрштене речи

Број 152

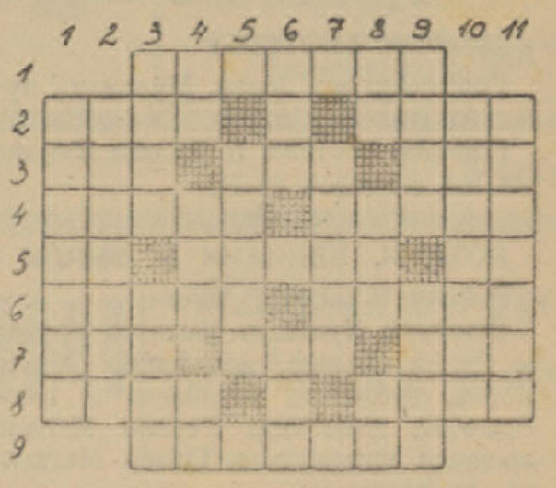

Водоравно: 1. постројења за снабдевање водом; 2. део коњске опреме — према — палво (неправилно); 3. несит — обор за овце — производ пчела; 4. габл — арапски писац и ратник из Крсташких ратова; 5. први слог имена писца романа „Златарево злато" — сродно племе Хунима — иницијали нашег композитора; 6. грчка богиња неслоге — руско женско име; 7. јужно воће — тенање од Никола — паразит у коси; 8. Кајинов син — сугласник — руда тараби; 9. Димитрије (мађарски).

Усправно: 1. удављене; 2. нехајан; вама — јудејски цар; 4. сат (немачки) — канал — усклик; 5. сугласник — део куће — сугласник; 6. орган чула вида — свеза — тенање Илеја; 7. сугласник — руски кнез који је у IX веку основао државу око Илменског језера — сугласник; 8. лична заменица — млечни производ — два (француско); 9. отмена госпођа — мало парчеиде дрвета; 10. католичка богословија; 11. чувар соне у харему.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 151

Водоравно: 1. ногомет — Молијер; 2. Адонис — р — недело; 3. Акир — рам — Дана; 4. А(лександар) К(остић) — комад — ла; 5. Студеница; 6. ама! — Аве; 7. Ра — и — И(ван) П(етровић); 8. анализа; 9. нос — бич; 10. сав — с — јаз; 11. ни — Отава — го; 12. рода — или — порт; 13. сотона — о — содара; 14. Италија — Паланка.

Усправно: 1. на — си; 2. ода — рот; 3. госа — нота; 4. оникс — сидол; 5. мир — тарана — Ани; 6. ес — Куманово — ај; 7. т — рода — ае — ти — а; 8. раме — ил — сало; 9. м — мана — И(са) Б(ајић) — ва — п; 10. он — дивизија — са; 11. лед — пепача — пол; 12. Идала — згода; 13. Јена — оран; 14. Ева — трк; 15. ро — А(генција) А(вала)

ДАНАШЊА УТАКМИЦА У ФУТОГУ

На место отказане утакмице са СК Ђетром управа ТСК-а припрема једну хумористичку утакмицу за данашњи дан. Противници ће бити први тим ФСК-а и одбор ФСК-а који је играо још пре 10 година. Игра се у опкладу. Тим одбора је: Букинац, Јелесић, Живанић, Веселиновић, Јелчић, Радоваиов Ђока, Винскић, Ђирлић, Летић, Сомборац и Брајков. Већина ових играча је садашња управа клуба, а сви су старији од 30 година. Противник, први тим ФСК-а излази у саставу: Ђирић, Милков, Момиров, Живковић, Поповић, Мигличић, Несидовчић, Веселиновић, Радоваиов, Веселиновић III и Сомборац II. Најмлађа личност утакмице биће судија Платон Раинац који има 16 година. За ову утакмицу влада велико интересовање. Очекује се лепа и узбудљива игра.

Данас

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Гросингер мр. Јован, Мусолини пут бр. 30 (телефон 27140).

Поповић апотека, II Ракоци Ференц ут 104 (телефон 38-74).

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: 4 женска детета.

Венчани: Кулишев Михајло, бравар и Симић Ковица, домаћица, Милер Корла, трговачки помоћник и Беде Ержебет, домаћица; Клеман Мађаш, кројачки помоћник и Симер Магдолна, домаћица.

Умрли: Стефановић Јелена рођ. Новић, домаћица, 88 год. стара.

*

РАДИО

19 јул 1942

8.00: Јутарња музика, ● **12.15:** Програм за левенте. ● **13.10:** Забавна музика, ● **14.00:** Грамофонске плоче, ● **15.45:** Мађарске народне песме, ● **17.40:** Лака музика великих мајстора ● **18.20:** Музика за игру, ● **19.20:** Маршеви, ● **21.10:** Циганска музика, ● **22.15:** Певање оперетских и филмских песама, ● **23.25:** Концерт салонског квинтета.

20 јул 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Концерт салонског оркестра ● **11.20:** Песме и инструментални соло. **12.10:** Концерт војног оркестра ● **14.00:** Забавна музика ● **15.20:** Концерт полициског оркестра ● **17.30:** Музика за игру ● **18.40:** Хорски концерт ● **19.20:** Мађарске народне песме ● **20.15:** Концерт оперског оркестра ● **23.25:** Концерт салонског оркестра.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

18 јула 1942.

Дунав: Комаром 282 (—16), Будапешт 237 (—24), Пакш 150 (—19), Баја 254 (—4), Мохач 289 (+4), Бездан (+20), Гомбош 351 (+10), Нови Сад 296 (+11).

Драва: Барч 025 (—9).

Тиса: Варарошнамењ 051 (—20), Токај 040 (—6), Тисафиред 040 (—36), Чонград 032 (+31), Сегед 058 (+21), Тител 232 (+10).

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 5.55 (брзи), 13.31, 16.24 (брзи).

За Сабадку 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).

За Зомбор 3.53, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител 6.25, 20.27.

Из Будапеште 7.38, 11.57 (брзи), 22.53 (брзи).

Из Сабадке 19.31, 20.10 (убрзани моторни).

Из Зомбора 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда—Обечеја 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Титела 6.24, 16.11.

*

ИЗВЕШТАЈ СА ПИЈАЦЕ У БУДАПЕШТИ

Цене на велико

18 јула 1942.

Нов кромпир мц. 40—60 п.; зелени пасуљ мц. 50—110 п.; црни лук, пушла, 6—26 ф.; бели лук, пушла, 40—100 ф.; купус, главица 30—42 ф.; Сундева, комад, 10—16 ф.; зелени грашак мц. 90—110 п.; мешана зелен пушла 25—1.50 п.; першун, пушла, 10—70 ф.; патлиџан мц. 40—60, јабучар мц. 100—120 п.; шаргарепа, пушла, 10—60 ф.; зелена салата, главица, 8—18 ф.; краставац, комад, 16—24 ф.; млад кукуруз за кување, комад, 16—22 ф.; спанаћ, кг. 60ф.; карфиол мц. 120—180 п.; зелене паприке комад, 3—8 ф.; бабуре, комад 8—15 ф.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније.

АПЕЛ ЉУДИМА ПЛЕМЕНИТА СРЦА! Младић 27 год. стар, са 4 разреда грађанске школе, чита и пише српски и мађарски, моли за било какав посао да не умре од глади. Адреса у Администрацији. 1102

УДОВИЦА ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА поштена и поуздана особа, разуме све послове као и једноставно кување тражи место, шла би и у провинцију. Цењене понуде са назнаком плате слати на Администрацију под „Поуздана". 1088

ТРАЖИМ ЗАПОСЛЕЊЕ ЧИНОВНИКА (заступника, путника, инкасанта, аквизитера и сл.). Бивши шеф једног уреда, стар 33 године. Позната ми је сваковрсна администрација, књиговодство и рачуноводство (приватно, задружно, државно, самоуправно и сл.). Пишем брзо на машини. Тачан, марљив и поштен. Уверења и оцене у служби одлична. Могу дати гаранцију. Плата за пристојан живот. Понуде на администрацију под „Самостала чиновник". 1092

ДАНАС ВАМ ЈЕ МАЂАРСКИ ЈЕЗИК потребан. Вежбајте се читањем на мађарском. Користите се **мађарском позајмном библиотеком** (Мусолини ул. 8). Јевтина месечна претплата. Прочитане књиге можете сваки дан заменити. 1044

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 11 (Рибљи трг). 691

ТРАЖИ СЕ СТАН од 2 собе, са купатилом. По могућству са гасом. Јавити Администрацији на „17". 1094

ДИПЛОМИРАНИ текстилни мајстор са дугогодишњом праксом жели мењати место. Понуде на администрацију под „Текстилни мајстор." 1100

СТАН ОД ДВЕ СОБЕ, са купатилом, тражи се. По могућству у близини трамвајске или аутобуске станице. Понуде на Администрацију под „141". 1095

55 ЈУТАРА ЗЕМЉЕ и салаш у околини Новог Сада издаје се под аренду. Адреса у Администрацији. 1098

КУПИО БИХ плуг за трактор марке „Оливер" са 3 или 4 раоника, са пиритном бразде од 10 цоли, у потпуно исправном и употребљивом стању. Понуде на адресу Шмит Филеп, Ујвидек, Зрињи Илона ул. 31. 1059

САЛАШ 46 ЈУТАРА издаје се под аренду. Упитати Др. Топалов, Футак. 1065

КУДЕЉЕ У ТРСКИ купујемо, за нову сезону правимо закључнице, посреднике награђујемо. Понуде прима: Прва зомборска кудељара, евентуално Сава Ивков, Зомбор. 1068

ПРОДАЈЕ СЕ једна комплет спаваћа соба, један комбинован ормар, један кауч и то **хитно** ради селидбе. Ленау улица бр. 2, други спрат. 1103

ЗАСЕБНА КУЋА од две-три собе, са купатилом и осталим просторијама, у близини трамвајске или аутобуске пруге, тражи се. Понуде администрацији под: „Засебна кућа". 1107

ЧА ПРОДАЈУ 30 HP. V Ханомаг трактор са 8 HP. MAV. кугличним дрешом. И раздвојено се продаје. Немет Јанош, Кошут Лајош 36. Сентамаш. 1106

МЕЊАМ КУЋУ у Београду за кућу или земљу у Бачкој. Питати: Хорват Јанош, Хуњади Јанош 12, Обече. 1104

САЛАШ од 31 јутра у сентомашком атару издаје се на трећину или на пола. Интересовати се код: уд. Рот Миклошне, Бачфекетехеђ. 1105

Продајем: цреп, цигље, гвоздене греде. Цервес, II Ракоци ференц 86. 1101

ИЗДАЈЕ СЕ У ЗАКУП 75 јутара I. класне оранице са зградама, удаљено 9 км. од Бечеја. Обратити се на власника: Предин Остеван, Стари Бечеј. 1117

МОТОР 2.7 коња, 17 ампера, у добром стању, продаје Слободан Петровић, 1941 априла 13 ул. бр. 18. 1116

ДУБОКА ТАМНО ПЛАВА ДЕЧИЈА КОЛИЦА У ВРЛО ДОБРОМ СТАЊУ НА ПРОДАЈУ. Упитати од 12—2 Хорватовић, Бодза ул. 5. (бив. Ђурђа Бранковића.) 1121

ВАГЕ ПОЛОВНЕ, велике, продаје „Аеромеханика", Пироши ут 111. 1115

ПАЖЊА! РУЧНЕ ПОЖАРНЕ АПАРАТЕ за кућну употребу можете добити код „Аеромеханике", Пироши ут 111. 1114

ИЗДАЈЕ СЕ ЗАСЕБНА КУЋА у близини зелене пијаце, погодна за економију. Упитати у Кошут Лајош ул. 12. 1113

КУЋА НОВА СА 5 СТАНОВА, колским улазом код трамвајске станице **хитно се продаје.** Упитати у Администрацији. 1112

ПАЛАТА ВИШЕСПРАТНА, МОДЕРНА, са модерним становима и локалима, са годишњим приходом 25.000 пенга. Цена 500.000 пенга.

ДВА ПЛАЦА, А МОЖЕ БИТИ И 3, КОД САМЕ трамвајске станице, хитно се продаје. Цена 9.000 пенга.

Мирков Душан, Ујвидек, Мусолини ул. бр. 3. 1081

ПРОДАВАЧИЦА са знањем мађарског језика тражи се за одмах. Италијанска сладоледарска салон, Хитлер ут 21. 1109

НА ПРОДАЈУ употребљени бицикли у добром стању са новим гумама. Водјони и Зорад, Хитлер ул. бр. 13. 1108

ПРЕВАЋАЊА, КОРЕСПОНДЕНЦИЈУ, ПРЕПИСИВАЊА на српско-хрватском, мађарском и немачком језику јевтино прамам. Ержебет тер 7, II спрат (код поште). 1119

ШИВАЋУ МАШИНУ и перје продајем јевтино. Адреса у Администрацији.

Вајс Манфред д. д., Чепел

Бакар и алуминиум, електроде и прашак за варење електричним и аутогенским путем производа Чепел д. д. можете набавити уз најповољнију цену код заступника за Делвидек

ФИРМА: 3

Алберт Кремпаски, Ујвидек

II. Ракоци Ф. ул. 78. Телефон 31-81

Фабричне нове машине за обраду дрва, као: Бандсеге од 700, 550 и 400 м/м, Абрихт-Диктенхобелмашине, Фрезершпиндел и остале машине на складишту код:

Клем Силвестра

УЈВИДЕК — Орсагзасло тер 6/I. Тел. 40-90 813

Освежавајућа боза-лимунада првокласни сладолед и разна **пецива** 911 добићете у посластичарници

„Корвин" влас. МОЈСОВИЋ П. Хорти Миклош шугар ут 1 и II. Ракоци Ференц улица 74

У пивари ресторану Апостола

Јокаи Мор улица 17 Тел. 39-25

Сваког вечера пева дует Рокаи уз пратњу Балажовог трио. — Изврсне на леду хлађене рибе. — Пријатне дворане за расхлађивање 1122

Најпрецизнији швајцарски САТ добићете код

СИВЕРИ КАРОЉ

II Рак. Ференц 4

1110

Кр. Судбени сто у Ујвидеку.

П. 2952/1942.

ПОЗИВ НА РАСПРАВУ

Кр. Судбени сто у Ујвидеку овим објављује да је у парници коју је покренула Градска штедионица у Ујвидеку против Бирдич Ђерђа, ради 7.865 пенга главнице и пп. одредио дан за прихват рочишта и позива странке да претстану на дан

18 августа 1942 пре подне у 10 часова

у службеним просторијама (др. Бардоши Ласло ул. 39, I кат, соба бр. 59), а уједно туженоме Бирдич Ђерђу, који борави на непознатом месту поставља за старатеља др. Дани Пала, адвоката из Ујвидека.

Суд позива туженог да означеног дана и часа претстане путем опуномоћеног адвоката, јер ће у противном случају за њега поступити постављени старатељ.

Ујвидек, 5 јула 1942 год.

Др. Риго Ерне с. р.
судија кр. Судбеног стола.

(М. П.) За верност отправка:
1120 **Грња,** манипулант.

ЦЕНЕ НА ТЕМЕРИНСКОЈ ПИЈАЦИ

Извештај г. Николе Ружића, трговца на велико, 1941, 13 априла улица број 20.

На зеленој пијаци цене су се јуче кретале овако: парадајз 35—40 ф. кг.; пасуљ 40—45 ф. кг.; кељ 20—25 ф. кг.; купус 20—25 ф. кг.; краставци 40—50 ф. комад; лукац 10—20 ф. пушла; вишње 2—2.50 п. кг.; јабуке 80 ф. до 2 п. кг.; паприке, бабуре, 6—10 ф. комад; паприке, дугачке, 2 ф. комад, кромпир 55—60 ф. кг.; крушке 1—2.50 п. кг.

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50. Рукописи се не враћају.